

Jaarverslag 2019

Inhoud

BESTUURSVERSLAG 2019	3
Voorwoord.....	4
Jaarrapportage 2019 van het toezichthoudend orgaan Kerobei.....	6
1. Missie/visie en doelen	11
1.1 Missie/visie	11
1.2 Kerngegevens	12
1.3 Bestuursvergaderingen en besluiten.....	13
1.4 Doelen en resultaten uit het strategische plan	14
1.5 Code Goed Bestuur Primair Onderwijs.....	16
2. Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad Jaarverslag 2019	17
3. Onderwijsresultaten	19
4. Personeel	22
5. Huisvesting.....	26
6. Financiën.....	27
7. Risico management.....	29
8. Toekomstparagraaf.....	34
JAARREKENING 2019	43
Grondslagen.....	44
Balans	51
Staat van baten en lasten	52
Kasstroomoverzicht.....	53
Toelichting op de balans.....	54
Niet uit de balans blijkende verplichtingen	59
Toelichting op de staat van baten en lasten.....	60
Model G verantwoording subsidies.....	63
WNT-verantwoording 2019 van Stichting Kerobei	63
Overige gegevens	67
Treasury verslag in bijlage of verwijzen.....	68

BESTUURSVERSLAG 2019

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2019 van Stichting Kerobei te Venlo. “Ontwikkelen in ontmoeting” is de ondertitel bij ons logo. En dat is in 2019 volop gebeurd naar een nieuwe ontwikkeling voor de toekomst van Kerobei als onderwijsorganisatie, de mensen die er werkzaam zijn, maar vooral voor de kinderen die op de scholen van Kerobei hun ontwikkeling vormgeven.

Het afscheid van het College van Bestuur in 2020 was vroegtijdig bekend, zodat we ruim op tijd hebben kunnen werken aan de nieuwe toekomst van Kerobei op basis van het vigerende Strategisch Beleidsplan 2018-2022. Belangrijke onderdelen hiervoor waren

- De herijking van de besturingsfilosofie, waarbij een groot aantal mensen die de dwarsdoorsnede vormen van de organisatie, hebben kunnen werken aan de organisatie van 2020 en verder;
- Gesprekken met belanghebbenden onder leiding van een onafhankelijk gespreksleider waarbij opgehaald is hoe de belanghebbenden naar het College van Bestuur, naar Kerobei kijken;
- De visitatie met behulp van deskundige collega's van en vanuit de PO-raad die een onafhankelijke kijk hebben op de wijze waarop wij onze organisatie hebben ingericht en omgaan met de kwaliteitsborging vanuit bestuurlijk handelen;
- De uitkomsten van het vierjaarlijks tevredenheidsonderzoek door DUO Onderwijsadvies, waarvan de uitkomsten deels bevestigend waren en deels weer nieuwe inzichten hebben gebracht;
- Tot slot was er het vierjarig inspectiebezoek dat gericht is op de professionele kwaliteitscultuur, de afgesproken doelen met scholen, de transparantie van het bestuur ten aanzien van beschikbare informatie en de financiële situatie van het bestuur.

Als College van Bestuur zijn wij niet tevreden over de behaalde onderwijsresultaten. De ambities worden nog niet altijd in voldoende mate behaald. Dit sluit ook aan bij de bevindingen van de inspectie. In het bestuursverslag komen we hier nader op terug. We zijn wel blij dat er landelijk opnieuw is gekeken naar de oorzaken van de achterstandsscores. Dit geeft voor ons een deel van erkenning van de dagelijkse praktijk en zijn toekomstige uitdagingen, ook doordat OCenW daar financiële middelen aan heeft toegevoegd.

Voor huisvesting hebben we eind 2018 een hele goede basis kunnen leggen met het budgetakkoord met de gemeente Venlo(13 scholen). We zijn nu bezig om deze afspraken in de praktijk om te zetten in concrete plannen. Onderdeel daarvan is ook overleg met de gemeente Beesel en de gemeente Peel en Maas, waar in totaal ook vijf scholen zijn gesitueerd. De plannen betreffen het voortdurend aandacht besteden aan de veranderingen vanwege

onderwijskundige vernieuwingen, duurzaamheidsaspecten en de noodzakelijk technische renovatie.

Financieel gezien – rentabiliteit, liquiditeit en solvabiliteit – voldoen we aan onze eigen eisen, die van de minister en die van de sector. Een gezonde basis om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien. Gezien de commotie die er vanuit de politiek is ontstaan over grote reserves en hoge positieve resultaten, zijn wij niet blij met de voorgeschreven verwerking van de extra middelen die we in 2019 hebben ontvangen en de extra kosten die er in 2020 zijn. Door de gescheiden behandeling is 2019 heel positief en laat hoge reserves zien. Dit wordt in 2020 weer rechtgetrokken door een naar verwachting groot negatief resultaat.

Vanuit het inspectiebezoek, de visitatie en de gesprekken met de belanghebbenden, hebben wij opgehaald dat we:

- (nog meer) moeten blijven werken aan de vorming van de professionele cultuur binnen onze scholen en stichting op basis van pedagogisch optimisme en hoge opbrengstverwachting van leerlingen;
- Vooral extra moeten werken aan het borgen van de behaalde doelen;
- Moeten werken aan een professioneel statuut zodat vastgelegd wordt wat we in de praktijk al doen ten aanzien van de rol van de professional in de ontwikkeling van de kwaliteit op school;
- Zowel intern als extern duidelijk aangeven waar we voor staan en wat we willen bereiken.

Tot slot is het van belang vast te stellen dat we aan onze doelstelling “kinderen komen graag naar school”, in de vorm van een goed pedagogisch klimaat op onze scholen, ruimschoots voldoen. De opbrengsten daarentegen zijn niet voor iedere school voldoende of goed genoeg. Een verbetering is derhalve noodzakelijk. Het niet behalen van dit doel is niet gelegen aan een gebrek aan enthousiasme of deskundigheid van onze mensen. Wij zijn trots op onze mensen en zijn er van overtuigd dat op basis van een goede analyse, de schooleigen normen en de invoering van de uitgangspunt van ons Strategisch Beleidsplan, de resultaten zullen verbeteren.

Venlo, 14 mei 2020
College van Bestuur
Hans Soentjens
Huub Hovens

Jaarrapportage 2019 van het toezichthoudend orgaan Kerobei

De Raad van Toezicht (RvT) bestond op 31 december 2019 uit 6 leden.

Naam in functie sinds	Functie en Commissie	andere functies
H. Brauer 01-03-2018	Voorzitter RvT Voorzitter remuneratie commissie	(alle functies onbezoldigd) Voorzitter Algemene Hulpdienst Tegelen Steyl Belfeld Voorzitter Goed Industrieel Erfgoed
H. Palmen 01-01-2009	Vice voorzitter RvT Voorzitter commissie onderwijs	Senior Adviseur bij CGI (bezoldigd) Vicevoorzitter en Secretaris Harmonie St. Gertrudis Beesel (onbezoldigd)
H. Jacobs 22-06-2010	Lid RvT Voorzitter commissie financiën	Bestuurslid keramisch museum Tiendschuur in Tegelen (onbezoldigd)
J.H. de Wit: 22-06-2010	Lid RvT Lid commissie financiën	(alle functies onbezoldigd) Voorzitter Raad van Toezicht BiblioNu Voorzitter Stichting Goede Doelen Venray Voorzitter Kerngroep Gezondheidszorg Venray 2.0 Adviseur Communicatie Stichting Odapark Adviseur Communicatie Stichting de Locht
S. Canjels 01-01-2009	Lid RvT Lid remuneratie commissie	Bestuurder Vincio Wonen (bezoldigd) Volgende onbezoldigde functies: Lid Werkveldcommissie. Hogeschool Zuyd. HBO recht Penningmeester Domaas, samenwerkingsverband kleine Limburgse corporaties Penningmeester Ons Limburg, Fondsbeheerder leefbaarheidsprojecten in Limburg
J. Beckers 1-04-2018	Lid RvT Lid commissie onderwijs en Tijdelijk lid remuneratie commissie	Eigenaar adviesbureau (bezoldigd)

De Raad is toezichthouder, klankbord en werkgever (van het College van Bestuur(CvB)) tegelijk.

De Raad van Toezicht(RvT) vervult haar rol en verantwoordelijkheid in het kader van "good governance". Leidraad in denken en handelen is de Code Goed Bestuur in het primair onderwijs.

De Raad van Toezicht vergaderde in 2019 acht keer.

De leden van de Raad van Toezicht woonden de vergaderingen bij conform de gestelde norm.

De vaste agendapunten van de vergaderingen zijn:

- Verslag en terugblik;
- Besluitvormende zaken;
- Informatieve zaken aangaande de organisatie;
- Financiën en huisvesting;
- Onderwijs;
- Personeel.

De voorzitter van de Raad van Toezicht had 9 x overleg met het College van Bestuur.

Alle leden van de Raad van Toezicht zijn lid van de Vereniging van Toezichthouders in het Onderwijs (VTOI).

De Raad van Toezicht vergaderde één keer met de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR).

De Raad van Toezicht woonde één keer het directieoverleg bij.

De Raad van Toezicht heeft deelgenomen aan:

- Het proces herijking besturing Kerobeij;
- Visitatie van de PO raad;
- Evaluatie van de kwaliteit van bestuurlijk handelen met interne en externe belanghebbenden;
- Het onderzoek van de onderwijs inspectie;
- Een eigen Raad van Toezicht evaluatie (met externe begeleiding);
- Inrichting proces werving en selectie, en inbreng profiel, voor nieuwe bestuurders.

De Raad van Toezicht heeft een aantal belangrijke besluiten in 2019 genomen, waaronder:

- Vaststelling van Raad van Toezicht reglement
- Instemming (en inbreng) van de aangepast Statuten
- Goedkeuring jaarverslag 2018
- Gekozen voor externe ondersteuning bij het proces werving en selectie College van Bestuur
- Budgetovereenkomst huisvesting met de gemeente Venlo
- Begroting 2020

De Raad van Toezicht werkt met drie commissies, waarvan hierna per commissie een verslag is gemaakt van de activiteiten in het verslagjaar.

Remuneratie commissie

Taken van de remuneratie commissie zijn onder andere :

- Werkgeversrol College van Bestuur (o.a. voorbereiding werving en selectie, klankborden, ontwikkeling, beoordeling en honorering);
- Tweejaarlijkse beoordeling College van Bestuur aan de hand van vastgesteld toetsingskader/proces en breed verworven input;
- Ontwikkeling en organisatie (tweejaarlijkse) evaluatie Raad van Toezicht.

De activiteiten van de remuneratie commissie in 2019:

- Herijking van de besturing, uitgevoerd als ontwerpproces in co-creatie met de organisatie (waaronder de Raad van Toezicht). De relevante aanbevelingen zijn onder dankzegging voor het gevoerde proces en inbreng/betrokkenheid door de Raad van Toezicht overgenomen;
- Voorbereiding van de werving voor twee nieuwe leden College van Bestuur met inachtneming van de hiervoor geduide aanbevelingen, opbrengst en het inrichten van een proces met een profielcommissie en benoemingsadviescommissie (wederom bestaande uit vertegenwoordigers van alle geledingen van de organisatie).
De Raad van Toezicht heeft besloten om zich bij het proces te laten begeleiden door een extern bureau;
- Actualisatie van de basis organisatie documenten waaronder de Statuten, en reglement Raad van Toezicht. Dit naar aanleiding van nieuwe regelgeving, actualiteit en flexibilisering in relatie met een nieuw op te stellen reglement van de Raad van Toezicht;
- Beoordelingsgesprek met College van Bestuur , met spiegeling naar elkaar en advisering naar de toekomst;
- Voorbereiden van eigen evaluatie van de Raad van Toezicht (met externe begeleiding);
- Deelname, van de voorzitter aan de VTOI/NVTK leergang voorzitter van de Raad van Toezicht.

De Commissie Onderwijs

De Commissie Onderwijs houdt zich bezig met de kwaliteit van het onderwijs.

Bij onderwijskwaliteit wordt er op toegezien, dat ieder kind wordt gestimuleerd zich zo optimaal mogelijk te kunnen ontwikkelen. Vanuit deze ontwikkeling kan het kind zijn eigen leven, zijn eigen dromen creëren, in balans met zijn omgeving.

De Commissie Onderwijs ziet toe op de manier waarop kwaliteitszorg wordt vormgegeven en de manier waarop het niveau van kwaliteit onderwerp is van monitoring en besturing.

De activiteiten van de Commissie Onderwijs in 2019 waren:

- Leden van de Commissie Onderwijs zijn aanwezig geweest bij enkele schoolaudits;
- In april heeft de Commissie Onderwijs deelgenomen aan een tweetal sessies inzake herijking besturing Kerobei waarin onderwijsontwikkeling een leidend thema is;
- De Commissie Onderwijs is op deze en andere momenten adequaat geïnformeerd over de onderwijskundige ontwikkelingen binnen Kerobei, de vorderingen op het gebied van leerresultaten en de onderwijskwaliteit;
- Ook heeft de Commissie Onderwijs kennis genomen van de inhoud van de gesprekken en rapportages van de Inspectie van het Onderwijs. Prominent onderdeel hiervan was het vierjaarlijkse onderzoek bij het bestuur en scholen. Op woensdag 6 november is hierover uitgebreid met het College van Bestuur gesproken;
- De Commissie Onderwijs heeft meegewerkt aan de opzet en totstandkoming van de Toekomstvisie en het Toezichtkader voor de Raad van Toezicht.

Commissie Financiën

De Commissie financiën ondersteunt de Raad van Toezicht bij het uitvoeren van de verantwoordelijkheden op het terrein van financieel toezicht. De Commissie bespreekt met de het College van Bestuur en de controller de stukken uit de planning- en controlcyclus en doet daarvan schriftelijk verslag aan de Raad van Toezicht.

De activiteiten van de Commissie in 2019 waren:

- Het bespreken van de begroting en de periodieke rapportages en ook de analyses van de verschillen tussen begroting en realisatie. In het kader van het risicobeheersing- en controlesysteem wordt ook aandacht besteed aan prognoses van leerlingenaantallen, aan formatieplannen en huisvestingsplannen. De gevolgen voor de financiële planning op langere termijn wordt daarbij nadrukkelijk besproken;
- De Commissie heeft de jaarrekening en de management-letter met de externe accountant besproken. De bevindingen zijn in tegelijkertijd besproken met het College van Bestuur en de controller;

- Het herbenoemen van accountantskantoor Wijs voor de controle van de jaarrekening 2019;
- De liquiditeitspositie en de solvabiliteitspositie zijn in de afgelopen jaren verbeterd en voldoen aan de gestelde eisen. Verdere verbetering is wenselijk, omdat de overheidsfinanciering niet altijd goed te voorspellen is;
- Door het vertrek van het financieel eindverantwoordelijke lid van het College van Bestuur in 2020, wordt extra aandacht besteed aan de procedure van overdracht;

In 2020 is voor de Raad van Toezicht onder ander voorzien in het oppakken van:

- Werving en selectie nieuwe College van Bestuur waarbij de organisatie via een profielcommissie., benoemingsadviescommissie. en advisering door de GMR meegenomen wordt;
- Verwerking actiepunten van de zelfevaluatie Raad van Toezicht waaronder het ontwikkelen en vaststelling toezichtvisie en actualisatie en nieuwe toezichtkaders;
- Bijzondere invulling werkgeversrol voor het nieuwe College van Bestuur (taakstelling, begeleiding en reflectie).

De Raad van Toezicht spreekt zijn waardering uit voor de goede inzet waarmee het College van Bestuur en alle medewerkers van Stichting Kerobei hebben bijgedragen aan de bereikte resultaten en de stappen die gezet zijn in 2019. We hebben het jaarverslag 2019 goedgekeurd. We verwachten en hebben het vertrouwen dat Kerobei in 2020 verder zal doorgroeien op het gebied van onderwijskwaliteit, de ontwikkeling van de mensen in de organisatie en in financieel opzicht haar doelstellingen zal bereiken.

Henk Brauer

Voorzitter Raad van Toezicht

1. Missie/visie en doelen

1.1 Missie/visie

Missie

Kerobei realiseert hoogwaardig passend onderwijs en betekenisvolle kinderopvang op levensbeschouwelijke grondslag voor ieder kind van 0 - 14 jaar.

Kerobei heeft dit geconcretiseerd in de ambitie:

- We willen dat ieder kind zich optimaal ontwikkelt.
- Ieder kind komt graag naar school;

Visie

Kerobei kiest voor één kernwaarde: eigenaarschap.

Onder 'eigenaarschap' verstaan we:

- eigenaar van de grondslag
- eigenaar van de missie
- eigenaar van de relatie met de doelgroepen
- eigenaar van eigen ontwikkeling

Eigenaarschap impliceert o.a.:

- verantwoordelijkheid nemen en dragen;
- aanspreekbaar zijn op het eigen handelen en resultaten;
- mee ontwikkelen en innoveren;
- open staan voor anderen en hen erbij betrekken;
- optimist zijn (denken en handelen vanuit kansen en mogelijkheden);
- oog hebben voor de eigen uniciteit en die van anderen;
- eigenaar zijn houdt ook in: anderen eigenaar laten zijn.

Ambitie en koersuitspraak

Passend binnen de context van de school en de ondersteuningsbehoefte van de kinderen

- werkt elke school doorlopend aan kwaliteitsverbetering;
- waarbij ieder kind de beste leerkracht krijgt;
- iedere werknemer de beste leidinggevende krijgt;
- iedere werknemer een actieve teamspeler is binnen Kerobei.

Hieruit is, ten behoeve van het Strategisch Beleidsplan 2018-2022, als gezamenlijke waarde uitgesproken:

De maatschappelijke waarde van Kerobei is kinderen en professionals helpen ontwikkelen. We worden vanuit eigenaarschap aangesproken op onze talenten en kwaliteiten. Door zelfbewust samenwerken creëren we de dynamische samenleving van 'morgen'. Dit doen we door:

- ontwikkelingsgericht leren, zodat optimale kansen gecreëerd worden voor kinderen;
- in een ontwikkelingsgerichte organisatie zodat optimale kansen gecreëerd worden voor professionals;
- door proactief in onze omgeving de regie te nemen.

Kernactiviteiten

Kerobei is de overkoepelende stichting met in totaal 18 scholen, waarvan vijftien scholen voor basisonderwijs, één school met voltijds dagonderwijs voor hoogbegaafde leerlingen en twee scholen voor speciaal basisonderwijs. Bij Kerobei zorgen circa 500 medewerkers ervoor dat circa 4.600 kinderen onderwijs krijgen.

De naam Kerobei is afgeleid van een procedure voor een interview. De interviewer helpt de geïnterviewde om zich bewust te worden van zijn eigen opvattingen over een bepaald thema en over belevingen, die daarbij voor de geïnterviewde van belang zijn. De werkwijze kan bij allerlei thema's toegepast worden, te denken valt aan leidinggeven, lesgeven, leren, ontwikkelingsgericht werken enz.

1.2 Kerngegevens

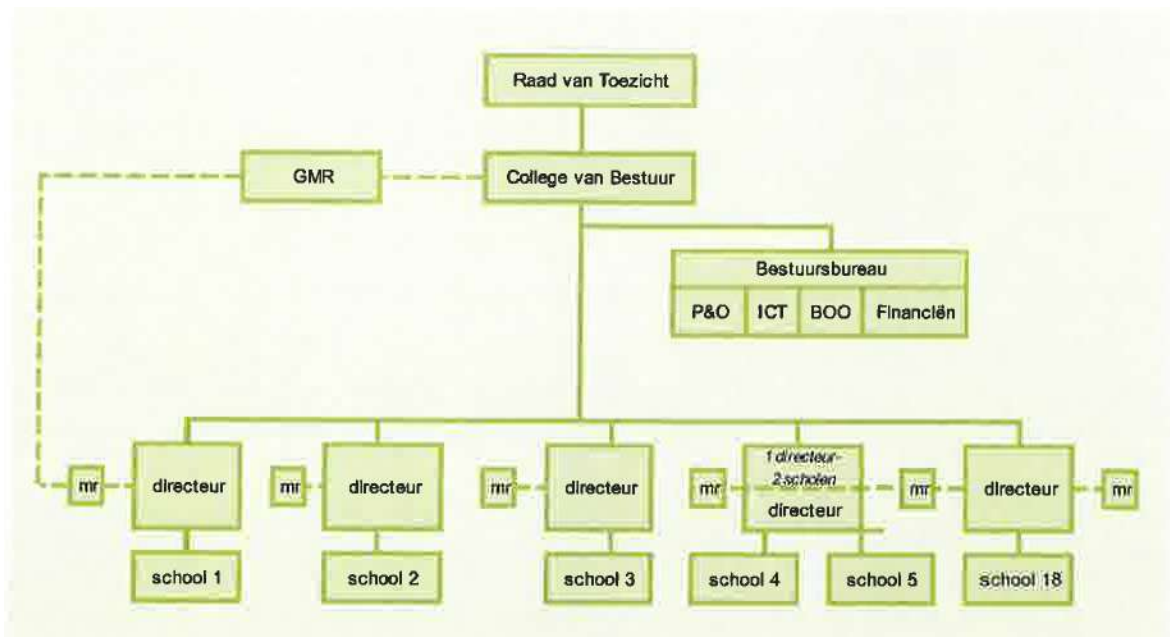
Algemeen

Onder stichting Kerobei ressorteren per 31 december 2019 de volgende:

<i>Brin</i>			<i>Brin</i>		
<i>nummer</i>	<i>School</i>	<i>Plaats</i>	<i>nummer</i>	<i>School</i>	<i>Plaats</i>
03IV	St. Jozef	Tegelen	10ZK	De Regenboog	Venlo
03SO	't Spick	Beesel	11MR	Natuurlijk!	Venlo
03SP	De Lings	Tegelen		Extralent	Venlo
03VH	De Schalm	Tegelen	11YA	De Klingerberg	Venlo
03XO	Titus Brandsma	Venlo	12PV	Bösdael	Reuver
06LB	De Violier	Maasbree	12PY	Mikado	Venlo
07BU	De Springbeek	Venlo	12XG	Meander	Reuver
07TO	Kom.mijn	Belfeld	15CS	PassePartout	Tegelen
10YF	De Diamant	Baarlo	17KV	De Schans	Venlo
AF37	Bestuur				

De brin-nummers zijn de duiding van het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen voor de bekostiging van de personele kosten, de materiële instandhouding en de incidentele vergoeding van het Rijk.

Het organogram van Kerobei is als volgt weer te geven:

1.3 Bestuursvergaderingen en besluiten

Het College van Bestuur bestond op 31 december 2019 uit de heer H. Soentjens en de heer H. Hovens.

Tijdens de bestuursvergaderingen in 2019 heeft o.a. besluitvorming plaatsgevonden over de volgende onderwerpen:

- Het jaarplan "Regie op Onderwijskwaliteit" 2019/2020 op basis van het Strategisch beleidsplan 2018-2022;
- Vaststellen begroting 2020;
- Vaststellen van de jaarrekening 2018;
- Vaststellen van het bestuursondersteuningsplan van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs Noord Limburg;
- Vaststellen Bestuursformatieplan 2019/2020;
- Vakantierooster 2020/2021;
- Besluit tot beëindiging van Extralent als voorziening voor voltijdsgedag onderwijs per 1 augustus 2022;
- Herijking van de besturing van Kerobei;
- Bestuursondersteuningsprofiel 2019/2020;

• En het actualiseren van:

- Het Medezeggenschap Statuut;
- (G)MR reglementen;
- Werving en selectie;
- Functieboek;
- het AVG Privacy plan;
- de notitie “Kerntaak directeur”;
- Gesprekkencyclus.

Klachtenprocedure

In het schooljaar 2019 is een klacht in behandeling genomen door de interne klachtencommissie. De klacht is naar tevredenheid opgelost.

1.4 Doelen en resultaten uit het strategische plan

Het schooljaar 2018/2019 had, gezien vanuit het strategische plan één specifiek doel: Op welke wijze worden de uitgangspunten van het strategische plan 2018/2022 van Kerobei worden opgenomen in elk Schoolplan 2019/2023?

■ Dit is uiteindelijk voor 100% behaald, mede op basis van de in het schooljaar gevolgde gezamenlijke leergang “veranderkundig werken doe je zo” voor alle directeuren en het College van Bestuur.

Voor het schooljaar 2019/2020 zijn op basis van de uitgangspunten van het strategisch beleid (zoals verwoord onder 1.1) de volgende doelstellingen te onderkennen, die ■ in bewerking zijn, ■ of reeds zijn geëffectueerd:

a. Ontwikkelingsgericht leren:

1. Opbrengst gericht werken:

- a. ■ Het nieuwe onderwijsresultatenmodel per 1-8-2020 wordt uitgewerkt op school; hiervoor is een werkgroep ingericht die een proces uitzet om – vanuit hoge opbrengstverwachting - per 1-8-2020 voor elke school een schooleigen norm op te stellen;
- b. ■ Op basis van het onderwijsresultatenmodel wordt op school/stichting het kwaliteitsdenken omgezet in concrete doelen;
- c. ■ Op basis hiervan wordt op school gewerkt aan een betekenisvol aanbod voor alle kinderen en op bestuursniveau voor een doorvertaling binnen de regio Passend Onderwijs Noord-Limburg;

2. *Inzicht in de aanwezige kwaliteiten en leerstrategieën:*

- a. [redacted] Iedere school heeft op basis van de beschrijving van “het plaatje van de school” voldoende inzicht in de context waarin de leerlingen opereren; dit is al operationeel binnen scholen;
  - b. [redacted] In relatie met het hierboven beschreven opbrengstgericht werken, moet per school de aanwezige en gewenste kwaliteit in beeld zijn.
3. *Samenwerken en delen van opbrengsten scholen:*
- a. [redacted] Dit deel wordt al heel lang binnen Kerobei op een goede wijze uitgevoerd met het werken binnen clusters en werkplaatsen; uiteraard zijn er altijd verbeteringen mogelijk;
  - b. [redacted] Wat nog doorontwikkeld moet worden is het transparant delen van de opbrengst met derden via Scholen op de kaart/Vensters PO.
4. [redacted] *Ondersteuning toevoegen daar waar dat nodig is, is altijd mogelijk binnen de grenzen van het financieel aanvaardbare. We gaan daarbij uit van de kwaliteitseisen en uiteindelijk de financiële armslag die er is.*

b. Ontwikkelingsgerichte organisatie

1. *Mogelijkheden voor ontwikkeling:*

- a. [redacted] Professionalisering wordt actief op school ingezet in een combinatie van teamleren en individuele opleidingen, zowel extern als via werkplaatsleren;
- b. [redacted] Voor de begeleiding van de basis-, start- en vakbekwame leerkracht is extra aandacht;
- c. [redacted] (voorkomen van) werkdruk (ook in relatie met het Gezondheidsbeleid) heeft permanent de aandacht;

2. [redacted] *Inzet van aanwezige kwaliteiten en vraag naar ontbrekende kwaliteiten:*

Binnen de ruimte die we hebben bij het vaststellen van de formatie is er altijd een mogelijkheid tot het stellen van kwalitatieve vragen. Deze vragen worden in clusterverband gepresenteerd en op stichtingsniveau beoordeeld naar hun haalbaarheid. Hierbij hoort ook de inzet van L11 en L12 leerkrachten. Deze inzet moet, mede met het opnieuw bekijken van het ondersteunend beleid, opnieuw worden beoordeeld;

3. [redacted] *Ondersteunend beleid om dit mogelijk te maken:*

Om mogelijkheden voor doorontwikkeling te maken, is het functiehuis op orde gebracht, het afvloeiingsbeleid opnieuw vastgesteld en wordt de verantwoordelijkheid zo laag als mogelijk in de organisatie gelegd. Gezien de nieuwe CAO aan het einde van 2019 is er behoefte om dit opnieuw goed onder de aandacht te brengen;

4. *Samenwerking met andere besturen wordt actief gezocht, waarbij we uitgaan van ons derde strategische vraagstuk en daarbij de regie willen nemen in deze ontwikkelingen. In dit kader is te noemen:*

- a. [redacted] Het convenant samenwerken PO/VO/SO/Gemeente Venlo;
- b. [redacted] Samenwerking met Fontys over deelopleiding binnen Fontys PABO Venlo;

- c. █████ Samenwerking met provincie over inzet van de leerkracht van het jaar (Anouk Huys) om inzicht te geven in de positieve kanten van het vak leraar. Dit heeft geleid tot samenwerking met het voortgezet onderwijs om lessen te kunnen geven als voorbereiding voor een studie op de PABO;
- d. █████ Samenwerking met Gilde-opleidingen om onderwijsassistenten een stageplaats te geven om hun eigen ontwikkeling beter vorm en inhoud te kunnen geven en mogelijk om te zetten in een deelname aan de PABO;
- e. █████ Samenwerking met PABO's in de omgeving om zij-instroom op een goede manier vorm en inhoud te geven.

c. Proactief de regie nemen:

1. █████ *Het organiseren van zelfevaluatie en visitatie.* Dit is door Kerobei in 2019 voortvarend opgestart en heeft onze beelden verrijkt. Deze verrijking is ook actief gebruikt bij het opstellen van de nieuwe besturingsfilosofie en het inspectiebezoek;
2. █████ *Samenwerken met belanghebbenden(b.4).* Aanvullend kan genoemd worden dat we hier ook actief een rol spelen bij het bespreekbaar maken van het gebied waar jeugdzorg en onderwijs elkaar raken.
3. █████ *Kwaliteitsdenken.* In het kader van de verdere operationalisering van het kwaliteitsdenken zijn er acties uitgezet om een vertaling te maken van de beelden die leven, de uitspraken die we doen over de gewenste situaties en de daaraan te verbinden doelen. Bij onderdeel a. Ontwikkelingsgericht leren zijn hier voldoende elementen opgenomen.

1.5 Code Goed Bestuur Primair Onderwijs

Kerobei is lid van de PO-raad. In het kader van het lidmaatschap hebben alle aangesloten leden toegezegd zich te conformeren aan hetgeen in de Code is opgenomen. In deze code

over good governance staan de uitgangspunten over hoe we ons tot elkaar verhouden en in het maatschappelijk verkeer acteren op basis van een open transparante houding. Hieronder valt het openbaar maken van dit jaarverslag, waarmee Kerobei begonnen is met een publieksjaarverslag in een bescheiden vorm en vanaf 2017 is het volledige jaarverslag te downloaden is via onze website.

2. Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad Jaarverslag 2019

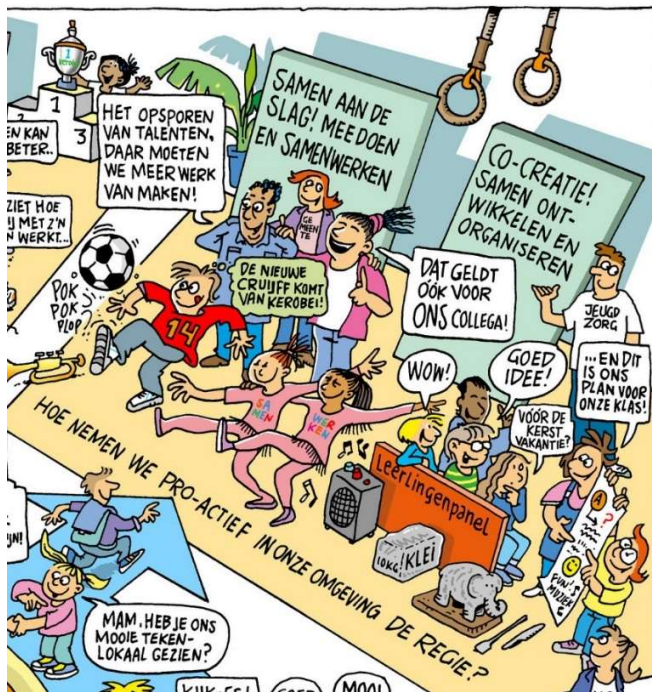
De GMR was dit jaar als volgt samengesteld:

Namens de ouders:	namens het personeel:
Dhr. C. Eulenpesch	Dhr. B. Klerken
Dhr. P. Schreurs	Mevr. J. van Heugten
Dhr. W. Bosch	Mevr. V. Quicken
2 vacatures	Mevr. J. Meems-Benders
	Dhr. M. Lenders

In 2019 heeft dhr Ewals zich helaas teruggetrokken uit de GMR. Dit betekent dat er inmiddels twee vacatures zijn in de oudergeleding. Ook dit jaar hebben zich wel geïnteresseerden gemeld, maar vanwege uiteenlopende redenen haakten zij toch weer af. In de personeelsgeleding heeft er dit jaar geen wisseling plaatsgevonden. dhr Christian Eulenpesch is voorzitter en dhr Bart Klerken secretaris. Ondanks dat we zoals gezegd ook dit jaar weer hebben geprobeerd om de oudergeleding volledig bezet te krijgen, is dit niet gelukt. De zorgen hieromtrent blijven onverminderd groot.

De GMR vergaderde 10 maal met het College van Bestuur, afwisselend op maandag- en woensdagavond. Voorafgaand aan de plenaire vergaderingen plannen we nog steeds interne overlegmomenten, waarin we de agenda voorbespreken en waarin gemeenschappelijke GMR-standpunten worden geformuleerd. De notulen van dit interne overleg gaan naar het College van Bestuur, zodat zij inhoudelijk kunnen reageren tijdens de plenaire vergadering op de vragen die de GMR stelt. Voorafgaand aan het intern overleg neemt het DB deel aan het vooroverleg met het College van Bestuur. In dit vooroverleg wordt de conceptagenda opgesteld en wordt informeel informatie uitgewisseld. De GMR blijft waar mogelijk ook aanschuiven in de werkgroepen binnen Kerobei die bepalend zijn in de ontwikkeling van nieuw beleid. Het afgelopen jaar waren dit onder andere de betrokkenheid bij de diverse BAC's en de evaluatie ervan en het deelnemen aan de start van het proces rondom de sollicitatieprocedure voor de werving van een nieuw College van Bestuur in 2020. De GMR is betrokken aan de vóór- en achterzijde van het proces van het maken van het beleid van Kerobei. Ook is de GMR betrokken geweest bij het inspectiebezoek dat afgelopen jaar heeft plaatsgevonden.

Zoals in het jaarverslag van 2017 reeds werd opgemerkt, is het overleg met de Raad van Toezicht in 2017 geformaliseerd. De vergaderfrequentie is opgehoogd naar twee keer per schooljaar. Dit loopt vooralsnog qua planning nog steeds niet helemaal zoals gewenst, mede door een aantal wisselingen in de Raad van Toezicht. Het contact tussen de beide voorzitters is inmiddels geïntensiveerd en goed en de weg naar een structureel overleg is ingeslagen. Voor

waardevolle bijeenkomst.

Wij kunnen ons volledig vinden in de missie en visie van Kerobei. Wij staan voor een positief kritische houding ten aanzien van het onderwijs dat binnen de verschillende scholen van Kerobei wordt verzorgd. De onderliggende vraag bij het uitvoeren van onze taken is altijd de kwaliteitsvraag. Hoe behouden en verbeteren we de kwaliteit van het onderwijs? We zijn up to date met het actualiseren van beleid. We blijven kritisch op de leesbaarheid en begrijpelijkheid van beleidsdocumenten en willen meegenomen blijven worden in de ontwikkeling van nieuw beleid.

Namens de GMR
Bart Klerken
secretaris

het schooljaar 2019-2020 zijn twee bijeenkomsten gepland en is de afspraak gemaakt op deelgebieden mogelijkheden van een nauwere samenwerking te verkennen.

Er is wederom een bijeenkomst belegd met de MR-en betreffende de begroting van Kerobei. Verder is er ook in 2019 een overleg geweest tussen de GMR en de MR-en waarin onder andere in gezamenlijkheid werd besloten waaraan de stakingsgelden van de recente onderwijsstakingen aan besteed gaan worden. Dit is wederom ervaren als een

3. Onderwijsresultaten

Effecten in 2019

Voor Kerobei is één van de pijlers van het strategisch beleid: “hoe creëren we als stichting en als scholen middels ontwikkelingsgericht leren optimale kansen voor kinderen.” Hierbij hebben we enkele thema’s aangegeven:

- Versterken van de kennis van alle professionals op het gebied van leer- en ontwikkellijnen van kinderen;
- Versterken van vaardigheden en attitude van alle professionals om mee te gaan in de beweging “van onderwijzen naar leren”;
- Het inrichten van een rijke ontwikkelingsgerichte omgeving die bij elk kind kan aansluiten;
- Een diversiteit van contexten die recht doet aan de ontwikkeling- en ondersteuningsbehoefte van kinderen;
- Passend arrangeren, zowel in- als extern.

De inspectie van het onderwijs heeft in het vierjarige onderzoek vastgesteld dat de sturing op kwaliteit op orde is en dientengevolge onder het basistoezicht valt. Wel zijn er enkele herstelopdrachten voor scholen. Ook het bestuur heeft een herstelopdracht gekregen voor het opstellen van een professioneel statuut, waarin de verantwoordelijkheden en mogelijke inbreng van de professional (met name de leraar) wordt geregeld als het gaat om kwaliteit op school. De bevindingen van de inspectie zijn mede gebaseerd op de tevredenheidsonderzoeken, de georganiseerde visitatie van de PO-raad en de interviews met belanghebbenden. De resultaten op de eindtoets 2019 van de verschillende scholen zijn – met in de laatste kolom de laatste drie jaar in rood als er vanuit de inspectie een herstelopdracht ligt - als volgt weer te geven:

School	Toets	Minimum score 2019	Score in 2019	Boven of Ondergrens	2017-2018-2019
St. Jozefschool	Route 8	203,0	211,3	B	B-O-B
't Spick	CITO	534,9	536,0	B	B-B-B
De Schalm	Route 8	199,1	195,8	O	O-O-O
Titus Brandsma	Route 8	205,1	207,2	B	B-B-B
De Violier	Route 8	204,0	205,0	B	B-O-B
De Springbeek	Route 8	205,0	196,4	B	B-B-O
Kom.mijn	Route 8	200,6	198,1	O	B-B-O
De Diamant	Route 8	205,1	202,8	O	B-O-O

School	Toets	Minimum score 2019	Score in 2019	Boven of Ondergrens	2017-2018-2019
De Regenboog	Route 8	193,1	191,7	O	B-O-O
Natuurlijk!	IEP	79,0	77,5	O	B-B-O
Extralent	IEP	81,8	92,0	B	B-B-B
De Klingerberg	Route 8	191,6	203,1	B	B-O-B
Bösdael	Route 8	203,9	204,2	B	B-B-B
Mikado	Route 8	194,9	206,1	B	B-B-B
Meander	Route 8	203,0	193,8	O	B-O-O
PassePartout	Route 8	198,8	192,9	O	O-O-O
SBO-scholen					
De Lings	Geen toets				
De Schans	Geen toets				

De ondergrens is bepaald op basis van de oude schoolweging. Per 1-8-2020 introduceert de inspectie het nieuwe onderwijsresultatenmodel op basis van een nieuwe weging. Voor enkele scholen van Kerobei zorgt dit voor een behoorlijke wijziging die meer recht doet aan de context van de school en daarmee gepaard gaande schoolweging (en de daaraan gekoppelde (lagere) ondergrens).

Ook bij Kerobei zien we dat de kwaliteit van het onderwijs onder druk staat. De resultaten op de eindtoets zijn een signaal waarbij we, zeker gelet op de ambitie van Kerobei, rekening mee moeten houden. Het resultaat van de eindtoets zegt niet alles over de kwaliteit van de school en/of de individuele ontwikkeling van het kind.

Passend onderwijs

Verantwoording van de middelen ontvangen van het SWV Passend Onderwijs Noord Limburg

	bedragen 18/19				begroot 19/20				2019	
	middelen SWV		aantal kinderen		middelen SWV		aantal kinderen			
	€	in %	n	in %	€	in %	n	in %		in %
Niveau 1 basisondersteuning	0	0%	3.542	75%	0	0%	3.404	74%	0	0%
Niveau 2 toevoeging aan de basisondersteuning	865.915	48%	537	11%	874.550	51%	537	12%	869.513	50%
Niveau 3 lichte ondersteuning op stichting niveau	595.344	33%	427	9%	540.413	32%	427	9%	572.456	33%
Niveau 4 lichte ondersteuning SBAO	324.534	18%	231	5%	286.969	17%	231	5%	308.882	18%
Niveau 5 zware ondersteuning SO	0	0%	12	0%	0	0%	12	0%	0	0%
Totaal	1.785.793		4.749		1.701.932		4.611		1.750.851	

Bovenstaande tabel geeft de inzet weer van de middelen passend onderwijs over het schooljaar 2018/2019 en de begroting voor 2019/2020. Onder niveau 2 is vooral opgenomen de inzet van teamleiders op scholen en de extra ondersteuning voor individuele leerlingen waar dit nodig is. Onder niveau 3 is opgenomen de kosten voor de bovenschoolse ondersteuningscoördinator en de kosten voor externe ambulante ondersteuning op specifiek vraagniveau. Onder niveau 4 is opgenomen de kosten voor de aanvullende bekostiging van de SBO-scholen boven het gemiddelde van 2% van het samenwerkingsverband. Tot slot zijn geen kosten opgenomen in ondersteuningsniveau 5, terwijl er wel kinderen in zijn verantwoord. Dit heeft te maken met de overgangssituaties van (S)BAO naar SO, waar op school ondersteuning wordt gegeven in afwachting van een TLV voor plaatsing op een SO voorziening.

Onderwijsachterstandsmiddelen

Met ingang van het schooljaar 20/21 zijn de nieuwe onderwijsachterstandsmiddelen van toepassing geworden. Aan de ene kant gaat dit over financiële middelen, aan de andere kant worden specifieke kenmerken van kinderen – op anonieme basis - meegewogen in de context van de kinderen. Dit is voor scholen die hiermee te maken hebben zonder dat ze voorheen onder de ‘postcodegebieden’ werden geregistreerd, een erkenning van de zwaarte van de problematiek en een financiële ruimte die het mogelijk maakt deze kinderen ook onderwijs op maat te kunnen bieden. Scholen zijn hierdoor beter in staat om keuzes te maken. Belangrijk is wel om vast te stellen, dat de totale bekostiging voor scholen structureel te laag is, waardoor deze kinderen nu wel iets extra’s krijgen, maar dat ook gebruikt wordt om aan de basisbehoefte te voldoen.

Tot slot

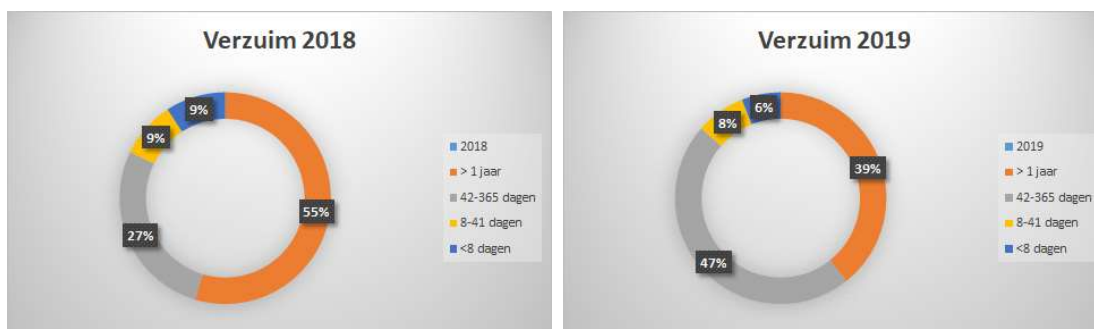
Tot slot moeten niet alle inspanningen en initiatieven onvermeld blijven, die er zijn geweest op het gebied van ICT. We zien een echte toename in het gebruik van ICT, zowel ondersteunend, administratief als onderwijskundig. Dit heeft ook een effect op de werkdruk. Er zijn scholen die de werkdrukmiddelen daarom ook hebben ingezet voor de aanschaf van nog meer chromebooks dan dat vanuit de reguliere ICT-middelen mogelijk was. De vele mogelijkheden die de cloud-toepassingen bieden zullen hier ongetwijfeld een rol in hebben gespeeld. Ook hebben we voor alle personeelsleden een Google-discovery-day kunnen organiseren, (de grootste in Nederland), waarbij praktische toepassingen, oefenen waar nodig en toekomstige mogelijkheden op een studiemiddag voor alle personeelsleden van Kerobei werden gepresenteerd.

4. Personeel

In het kader van de ontwikkelingsgerichte organisatie, willen we het mogelijk maken, dat alle personeelsleden, net als alle leerlingen, zich optimaal en blijvend kunnen ontwikkelen. Nascholing, werkplaatsen en mee kunnen ontwerpen van de eigen onderwijsconcepten op school zijn hier zeer belangrijke ingrediënten voor. De verdergaande professionalisering van de gesprekkencyclus zal er zeer zeker toe bijdragen dat dit wordt geëffectueerd. De ontwikkeling van de mensen moet er ook toe bijdragen, dat Kerobei zelf haar eigen leidinggevenden kan opleiden, omdat de afgelopen jaren ook steeds duidelijker is geworden dat de echte kwalitatief goede leidinggevenden, passend bij de organisatie, niet in grote getallen in de markt aanwezig zijn. Zeker niet in relatie tot de hoge ambitie van Kerobei. In het strategisch personeelsbeleid van Kerobei blijven we op zoek naar kwalitatief goede leerkrachten, omdat ook wij te maken hebben met de verkleining van het aanbod en de geringe toename van het aantal studenten op de PABO's. Ons strategisch beleid is gericht op:

- Binden en boeien van enthousiaste leerkrachten;
- Actief zoeken naar mogelijkheden om te stimuleren dat studenten kiezen voor de PABO als beroepsopleiding;
- Samenwerking met diverse partners om geen enkele mogelijkheid onbenut te laten om nieuwe studenten te kunnen opsporen en te begeleiden;
- Creatieve vormen bedenken om het binden en boeien te laten aansluiten bij de beleving van met name jonge mensen;
- Financiële grenzen opzoeken om deze mogelijkheden ook realistisch te maken en te houden ondanks alle moeilijkheden in wet- en regelgeving.

Het zoeken naar financiële mogelijkheden doen we op school en als stichting. Ons allocatiemodel is er op gericht dat alle middelen naar scholen worden verdeeld onder aftrek van een bijdrage aan de gezamenlijk middelen op basis van solidariteit. Dit zijn de kosten van bestuurskantoor, de vervangingskosten en enkele andere personele faciliteiten waar niet iedereen in dezelfde mate van gebruik maakt. Deze bijdrage is ca 10% waarvan de personele uitgaven voor onderwijzend personeel (waaronder vervanging) ca 70% is.

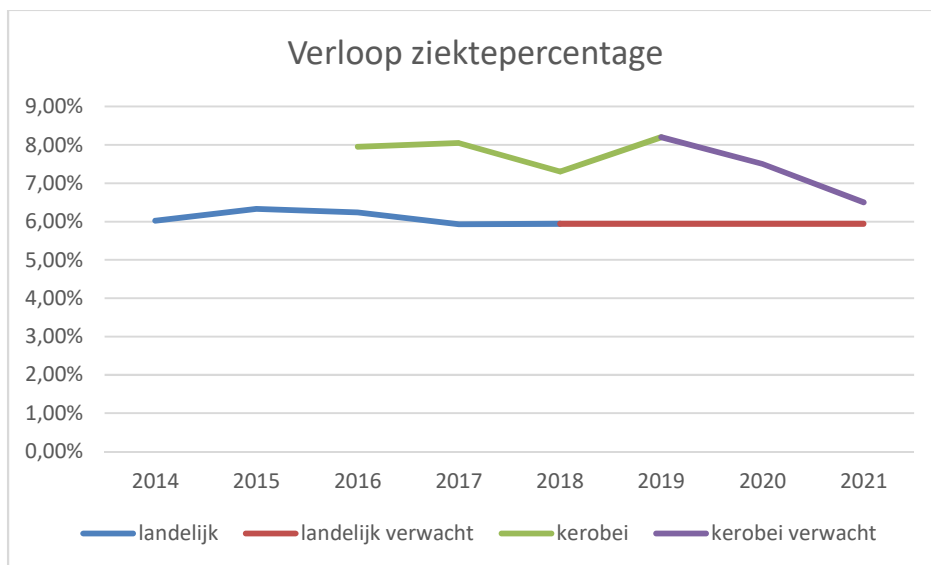

Het terugdringen van het ziektepercentage is nog steeds een speerpunt binnen Kerobei. We gaan er van uit dat een spin-off van het ontwikkelingsgericht denken en werken ook een positief effect zal hebben op het ziektepercentage. We zetten nadrukkelijk in op preventieve en curatieve maatregelen zoals:

- Frequent overleg met het Vervangingsfonds voor hulp bij het verlagen van het ziektepercentage;
- Hulp bij verzuimgesprekken;
- Overleg met de ARBO-arts in de vorm van een SMT;
- Preventief aanbod voor trainingen op gebied van gezondheid en vitaliteit;
- Goede begeleiding van startende leerkrachten;
- Het doorontwikkelen van het gezondheidsbeleid.

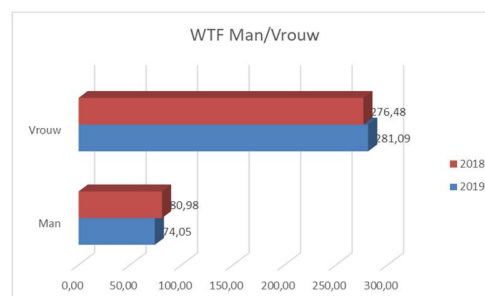
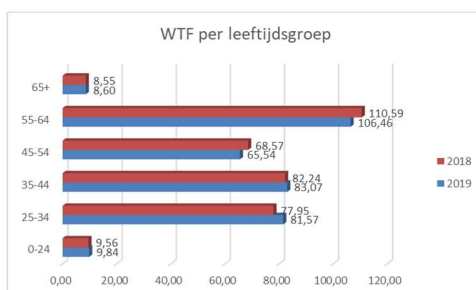
Desondanks is het ziektepercentage gestegen van 7,09% in 2018 naar 8,25% in 2019. Wel zien we dat het langdurig ziektepercentage is verlaagd, waardoor nu de focus komt te liggen op het middellange ziektepercentage. Op korte termijn streven we naar een ziektepercentage van onder het landelijk gemiddelde.

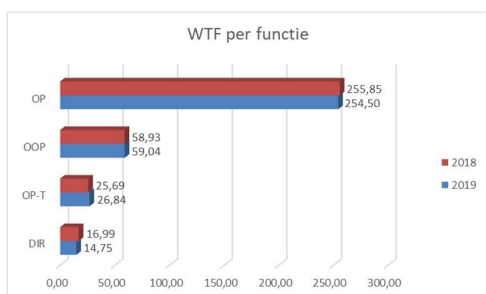
Het verloop van het ziektepercentage kan als volgt worden weergegeven:

Bron landelijke cijfers CBS

De samenstelling van het personeelsbestand (inclusief vervangingen) over 2019 (in vergelijking met 2018) kan worden weergegeven middels de volgende drie grafieken

Werkdrukmiddelen

De werkdrukmiddelen zijn volledig beschikbaar gesteld aan de scholen. Op iedere school is er binnen de teams en MR'en gesproken over de wijze waarop deze kunnen worden ingezet. De (P)MR heeft per school uiteindelijk instemming gegeven. De uitkomsten zijn divers voor wat betreft de wijze van inzet en de keuze, om dit een permanent of tijdelijk karakter te geven.

Het volgende overzicht per school over 2018/2019 geeft de diversiteit goed weer:

Inzet werkdrukmiddelen	Leerkracht	onderwijs assistent	materieel	bewegings onderwijs	Totaal
03IV St. Jozef	39.187			2.500	41.687
03SO t Spick	23.799				23.799
03SP De Lings	0			15.000	15.000
03XO Titus Brandsma	52.250				52.250
07BU De Springbeek	36.399				36.399
07TO Kom.Mijn	61.287				61.287
10ZK De Regenboog	48.220				48.220
11MR Natuurlijk	24.400	0	33.900		58.300
12PV Bosdael	55.220				55.220
12XG Meander	48.998				48.998
17KV De Schans	36.000				36.000
Structureel	425.760	0	33.900	17.500	477.160
03VH De Schalm	27.500				27.500
06LB De Violier		80.000			80.000
08OJ t Palet	23.500				23.500
10YF De Diamant	54.000				54.000
11YA De Klingerberg	22.710				22.710
12PY Mikado	44.332				44.332
15CS PassePartout	52.887				52.887
Voor één jaar	224.929	80.000	0	0	304.929
Totaal	650.689	80.000	33.900	17.500	782.089

Over 2019/2020 ziet dit overzicht er als volgt uit:

Inzet werkdrukmiddelen	Leerkracht	onderwijs assistent	materieel	bewegings onderwijs	Totaal
03IV St. Jozef	54.082			2.500	56.582
03SO t Spick	29.504				29.504
03SP De Lings	6.825			15.000	21.825
03XO Titus Brandsma	68.909				68.909
07BU De Springbeek	50.722				50.722
07TO Kom.Mijn	76.386				76.386
10ZK De Regenboog	67.293				67.293
11MR Natuurlijk	61.280	0	33.900		95.180
12PV Bosdael	67.091				67.091
12XG Meander	57.189				57.189
17KV De Schans	20.612				20.612
03VH De Schalm	31.322				31.322
Structureel	591.215	0	33.900	17.500	642.615
06LB De Violier	24.273	80.000			104.273
10YF De Diamant	68.707				68.707
11YA De Klingerberg	28.897				28.897
12PY Mikado	53.147				53.147
15CS PassePartout	62.039				62.039
Voor één jaar	237.063	80.000	0	0	317.063
Totaal	828.278	80.000	33.900	17.500	959.678

Tot en met 31 december is een evenredig deel van de werkdrukmiddelen ingezet. Aan het einde van het schooljaar 2019/2020 wordt per school bekeken of er op basis van de afspraken middelen “over” zijn of “te kort”.

5. Huisvesting

Een goed schoolgebouw is een vereiste om onze kinderen optimaal onderwijs te kunnen bieden en voor onze medewerkers om zo optimaal mogelijk te kunnen werken. Onze definitie van een goed schoolgebouw: een gebouw dat in een goede staat verkeert, aansluit bij de onderwijsdoelstellingen van de schoolorganisatie en een goed binnenklimaat heeft.

Uit ervaring weten we dat door de beschikbare middelen op een andere manier in te zetten, met hetzelfde geld meer bereikt kan worden. De meest effectieve manier hiervoor is om als gebruiker van het gebouw de regie te krijgen in het onderliggende proces. Zelf keuzes maken over de huisvesting, maar ook over de organisatie van de huisvesting. Daardoor kan het beschikbare geld optimaal ingezet worden voor de eisen en wensen van de scholen, de leerlingen, de ouders en de medewerkers. Door de afspraken in de budgetovereenkomst met de gemeente Venlo is er een meer gegarandeerde stroom aan middelen waardoor we:

- Onderwijskundige vernieuwing;
- Duurzaamheidsaspecten;
- Technische renovatie;
- Regulier onderhoud;

goed kunnen aanpassen in onze jaarlijks huisvestingsplannen. Gevolg is dat we onze werkwijze van de voorziening met ingang van het jaar 2017 hebben aangepast en pas nu hebben geoptimaliseerd. De uitvoering hiervan krijgt in 2020 en volgende jaren een plek. De financiële consequenties zijn:

- Dat door de nieuwe schattingswijze van de onderhoudsvoorziening de toevoeging aan de voorziening stelselmatig wordt verlaagd;
- on plaats daarvan het dagelijkse onderhoud hoger wordt.

Met de gemeenten Peel en Maas en Beesel worden gesprekken gevoerd om de werkwijze van de gemeente Venlo over te nemen dan wel overeenkomstig toe te passen.

Door deze wijziging zijn we meer in staat om gebouwaanpassingen en optimalisering van de exploitatie te realiseren.

In het kader van duurzaamheid zijn tot en met 31 december op enkele scholen resultaten geboekt. Bij Kerobei zijn achttien scholen actief in zestien gebouwen:

- op één van de zestien schoolgebouwen wordt energie opgewekt middels zonnepanelen;
- er zijn twee schoolgebouwen die gasloos zijn ingericht;
- er is voor één schoolgebouw een concrete afspraak om in april/mei de school gasloos te maken en de energie met zonnepanelen op te wekken als gevolg waarvan we dan een Bijna Energie Neutrale school krijgen;
- Bij nieuwbouw en renovatie gaan we actief op zoek om dit ook voor die gebouwen mogelijk te maken.

6. Financiën

In onderstaande analyse staat een vergelijking van de baten en lasten op basis van de gerealiseerde en begrote baten en lasten voor kalenderjaar 2019, en gerealiseerde baten en lasten voor kalenderjaar 2018.

(bedragen x € 1.000)			Begroot			
	2019	%	2019	%	2018	%
Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	30.843	97	29.168	97	29.948	97
3.2 Overige overheidsbijdragen	247	1	249	1	252	1
3.5 Overige baten	632	2	613	2	538	2
	<u>31.722</u>	<u>100</u>	<u>30.030</u>	<u>100</u>	<u>30.738</u>	<u>100</u>
Lasten						
4.1 Personeelslasten	25.845	81	24.756	82	25.390	83
4.2 Afschrijvingen	721	2	562	2	729	2
4.3 Huisvestingslasten	2.164	7	1.893	7	2.301	7
4.4 Overige lasten	2.223	8	2.419	8	2.200	7
	<u>30.953</u>	<u>98</u>	<u>29.630</u>	<u>99</u>	<u>30.620</u>	<u>99</u>
Saldo baten en lasten	769	2	400	1	118	1
Financiële baten en lasten	(15)	-	-	-	(14)	-
Resultaat	<u>754</u>	<u>2</u>	<u>400</u>	<u>1</u>	<u>104</u>	<u>1</u>

Als we de bijzondere posten uit het resultaat elimineren, da geeft dit het volgende genormaliseerde beeld:

Resultaat	754	400	104
Extra inkomsten personeel	-800	-	-1.200
Extra kosten personeel	-	-	1.200
Extra afschrijvingen	150	-	200
Extra toevoeging aan de voorziening			
- Voor personeel	250	-	-
- Voor onderhoud	100	-	250
Genormaliseerd resultaat	<u>454</u>	<u>400</u>	<u>554</u>

Toelichting op de staat van baten

4.2 Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn hoger dan begroot als gevolg van de waardevermindering van meubilair voor in totaal € 165.000. Vanuit de historie was er nog meubilair dat afgeschreven werd tegen percentages tussen 25 en 40%. De restant boekwaarde is in 2019 in een keer afgeschreven.

4.3 Huisvestingslasten

Huisvestingslasten zijn over de hele lijn gestegen als gevolg van prijsstijgingen. Gas, water en elektra zijn daarnaast gestegen door de hogere energiebelasting en een eenmalige na verrekening in de kosten. Ook de schoonmaakkosten zijn gestegen door een na verrekening van 34K, maar deze is structureel als gevolg waarvan de begroting 2019 ook te laag was. In 2016 is de wijze van berekenen van de onderhoudsvoorziening gewijzigd. Door deze wijziging zal het verloop van de kosten voor dagelijks onderhoud op de eerste plaats een grilliger karakter krijgen. Daarnaast is de voorspelbaarheid van de kosten die hiermee verband houden aanmerkelijk lastiger dan voorheen. De inschatting was dit jaar ruim € 113.000 te laag.

* € 1.000	<u>werkelijk 2019</u>	<u>begroot 2019</u>
Dagelijks onderhoud	478	64
Toevoeging aan de voorziening	251	552
Totaal	<u>729</u>	<u>616</u>

4.4 Overige lasten

De overige lasten zijn in totaal niet gestegen, maar de samenstelling is grillig. De belangrijkste verschillen zijn:

* € 1.000	<u>werkelijk 2019</u>	<u>begroot 2019</u>
Administratie en Beheer	95	214
Culturele vorming	109	76
Reis, verblijf- en representatiekosten	139	61
Onderwijsbegeleidingsmiddelen	106	178
Projecten	(81)	-

De administratiekosten zijn ruim te hoog begroot. De reis- en verblijfkosten zijn vooral gestegen door de te lage inschatting van de kosten verbonden aan het afscheid nemen van mensen bij het einde van hun dienstverband en de kerstpakketten als blijk van waardering voor alle medewerkers en het 10-jarig bestaansfeest. De onderwijsbegeleidingsmiddelen zijn enorm gedaald. De projecten zijn beschikbare middelen voor scholen, voor eigen inzet. Daar is in 2019 veel minder uitgegeven dan dat er beschikbaar was, zodat een overschot is ontstaan.

7. Risico management

Vanuit het Ministerie OCenW komt steeds meer de behoefte iets te zeggen over de vermogensposities van schoolbesturen. De Inspecteur heeft de rol van toezien op de naleving van de normen. In onderstaande tabel zijn de uitgangspunten opgenomen die de inspectie hanteert en de werkelijkheid zoals die voor Kerobei van toepassing is op basis van de begroting. Het financieel continuïteits-toezicht van de Inspectie van het Onderwijs is gewijzigd per 1-9-2013. Er wordt gewerkt met twee in plaats van drie soorten toezichts-arrangementen, namelijk basistoezicht of aangepast financieel continuïteits-toezicht. Bij basistoezicht beperkt het toezicht zich tot de jaarlijkse risicoanalyse aan de hand van de jaarcijfers. Bij het aangepaste financiële continuïteits-toezicht is de financiële continuïteit van het onderwijs binnen afzienbare tijd in het geding en vraagt de inspectie het bestuur een verbeterplan op te stellen en volgt de uitvoering daarvan met een intensiteit die past bij de ernst van de situatie. De inspectie van het onderwijs heeft in oktober 2014 onderzoek verricht naar de financiële positie van Kerobei. Het onderzoek bestond uit de analyse van de jaarrekening en bij het bestuur ter aanvulling of verduidelijking opgevraagde financiële gegevens alsmede een tweetal gesprekken met het bestuur. Op basis van dit onderzoek heeft de inspectie Kerobei basistoezicht toegekend.

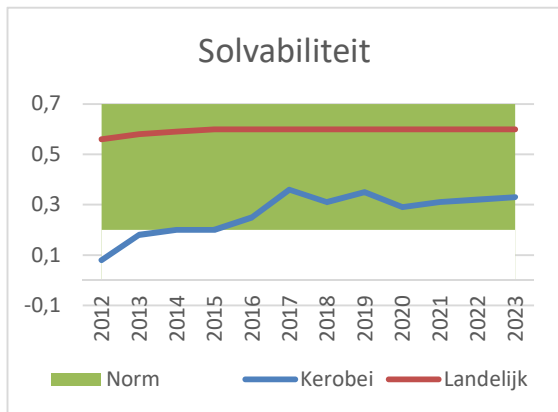
Daarnaast zijn de indicatoren voor de jaarlijkse financiële risicoanalyse aangepast. Zo is er meer zicht op de risico's die zich op langere termijn kunnen voordoen.

<i>Liquiditeit</i>	≤ 1
<i>Solvabiliteit 2</i>	$\leq 0,30$
<i>Rentabiliteit</i>	<i>laatste 3 jaar negatief</i>
<i>Personele lasten / rijksbijdrage</i>	$\geq 0,95$
<i>Personele lasten / totale baten</i>	$\geq 0,90$
<i>Financiële buffer</i>	< 0

Kengetal	Formule	Ondergrens	Bovengrens	Kerobei 2019	Kerobei 2018	Kerobei streven
I Vermogensbeheer						
a. 1 Solvabiliteit	EV/TV	0,2	geen	0.35	0,29	0,30
a. 2 Solvabiliteit	EV+voor- zeningen/TV	0,2	geen	0.64	0.56	0,46
b. Kapitalisatiefactor	(TV-G&T)/TB	geen	0,35	0.20	0,18	0,20
II Budgetbeheer						
a. Liquiditeit	KV/KS	0,5	1,5	1.34	0,87	1,00
b. Rentabiliteit	Exploitatie/TB	0	0,05	0.023	0,003	0,01
III Exploitatiekenngetallen						
Personele lasten/rijksbijdragen			0,95	0,84	0,85	0,85
Personele lasten/totale baten			0,90	0,81	0,83	0,87
Balans/Exploitatiegegevens (* € 1.000)				Kerobei 2019	Kerobei 2018	Kerobei streven
Eigen vermogen	EV			2.869	2.115	2.700
Balanstotaal	TV			8.169	7.369	9.000
Voorzieningen	VOORZ			2.375	2.029	2.500
Totale baten	TB			31.723	30.738	
Rijksbijdragen	RIJKSBIJDR			30.843	29.948	
Personele lasten	PERS			25.845	25.390	
Kortlopende schuld	KS			2.719	2.995	3.000
Kortlopende vordering/liquide middelen	KV			3.656	2.597	4.000
Exploitatieresultaat	Exploitatie			754	104	200
Gebouwen en terreinen	G&T			1.753	1.761	

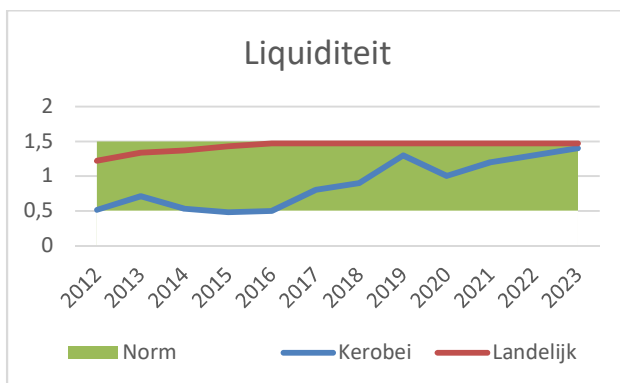
Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen het eigen en totaal vermogen. Deze verhouding geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om te voldoen aan de totale schulden. De richtlijn is een streefwaarde hoger dan 30 procent. Het ministerie van OCW hanteert als kritische ondergrens van 20%. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de vermogenspositie van Kerobei voldoende is, maar dat het verder opbouwen van de algemene reserves noodzakelijk is om het Kerobei streven te continueren. De meerjarenbalans op pagina 36 laat zien dat het streven van een solvabiliteit van 30% verwacht wordt.

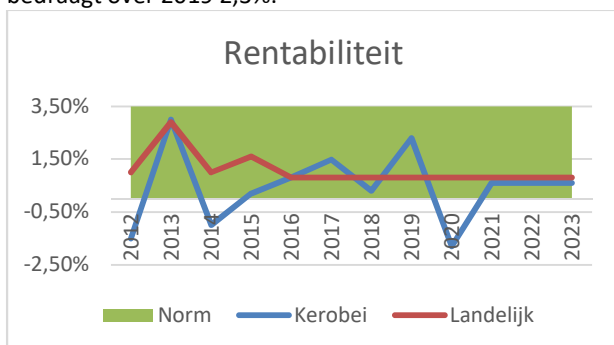
Liquiditeit

De liquiditeit geeft de verhouding aan tussen de vlottende activa en het kort vreemd vermogen, bestaande uit de kortlopende verplichtingen aan crediteuren, nog te betalen posten en de overlopende passiva. Deze verhouding geeft aan in hoeverre de stichting in staat is om aan haar kortlopende betalingsverplichtingen te kunnen voldoen. De richtlijn is een streefwaarde van 1 of hoger. Het Ministerie van OCW hanteert als kritische ondergrens een waarde van 0,5 en als bovengrens 1,5. De liquiditeit van Kerobei voor 2017 bedraagt 0,84. Verbetering is absoluut noodzakelijk. De meerjarenbalans op pagina 27 laat zien dat het streven van een liquiditeit van groter dan 1, vanaf 2019 is bereikt en wordt gehandhaafd

Rentabiliteit

De rentabiliteit geeft de verhouding aan tussen het resultaat en de totale baten. Deze verhouding wordt veelal als maat voor het begrotingsoverschot gehanteerd. De richtlijn is een streefwaarde tussen de 0 procent en 3 procent. Het ministerie van OCW hanteert als kritische ondergrens 0% en als bovengrens 5%. De rentabiliteit van Kerobei bedraagt over 2019 2,3%.

Kapitalisatiefactor

De kapitalisatiefactor geeft de verhouding aan tussen het balanstotaal (minus de boekwaarde van de gebouwen en terreinen) en de totale baten. Deze verhouding wordt zodanig gehanteerd, dat rekening wordt gehouden, met de grootte van de instelling.

Het ministerie van OCW hanteert voor onze stichting een signaleringswaarde van 35-60 procent.

De kapitalisatiefactor van Kerobei bedraagt in 2019 20% en voldoet daarmee aan het interne streven om een percentage van 20% te behalen.

Onzekerheden

Voor de directe toekomst zijn er ook onzekerheden, te weten:

Leerlingenverloop in relatie tot natuurlijk verloop

Uit de tabel op pagina 38 blijkt dat de natuurlijke uitstroom nagenoeg gelijk is aan de verwachte bezetting op basis van het leerlingenaantal.

Onzekerheden over Passend Onderwijs

Onbekende risico's voor de komende jaren zijn er ten aanzien van Passend Onderwijs. Door de inkomsten per jaar gelijk te stellen, is het risico begrotingstechnisch geneutraliseerd. In werkelijkheid zullen de middelen binnen het samenwerkingsverband afnemen. Of het uitgangspunt -de inkomsten blijven gelijk – kan worden gehandhaafd, hangt af van de mate waarbinnen het samenwerkingsverband in staat is de inzet van middelen ten behoeve van speciaal onderwijs te reduceren, zodat er voor schoolbesturen voldoende middelen over blijven. Kerobei is daarbij afhankelijk van de acties die worden uitgezet door het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Noord Limburg. In het strategische vierjaarsplan 2019/2023 van het samenwerkingsverband is opgenomen, dat deze vraag in het schooljaar 2020/2021 wordt vormgegeven. Kerobei zal haar beleid in het schooljaar 2020/2021 ook verder uitwerken.

Voorzieningen

Zoals toegelicht bij het huisvestingsbeleid, zal de aandacht voor de voorziening groot onderhoud de komende jaren in belangrijke mate groter moeten worden. De middelen die worden ontvangen zijn onvoldoende om zelfstandig alle verplichtingen te kunnen vervullen. Daarom is samenwerking met en afstemming gemeenten belangrijk.

8. Toekomstparagraaf

Vanuit het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap zijn vanaf verslagjaar 2013 maatregelen genomen gericht op de versterking van de bestuurskracht in het onderwijs. De Regeling jaarverslaggeving onderwijs (RJO) is uitgebreid met het voorschrift dat voorziet in de opname in het jaarverslag van een continuïteitsparagraaf met als doel dat iedere belanghebbende kennis kan nemen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de financiële gevolgen van het gevoerde en te voeren beleid. De toekomstparagraaf is gebaseerd op de meerjarenbegroting 2020-2024 die is vastgesteld door het College van Bestuur na goedkeuring van de Raad van Toezicht, met een positief advies van de GMR. Het opstellen van deze toekomstparagraaf geeft geen garanties op de toekomstige realisatie. De meerjarenbegroting zoals hier is uitgewerkt, is gebaseerd op de meerjarenbegroting uit de begroting 2020 maar is aangepast aan de gewijzigde eindbalans ultimo 2019 zoals in deze jaarrekening is opgenomen.

De continuïteitsparagraaf bevat de volgende onderdelen:

- A.1 Leerlingen aantallen/personele bezetting
- A.2 Meerjarenbegroting
- B.1 Aanwezigheid en werking interne risicobeheersing
- B.2 Beschrijving belangrijkste risico's

A.1. Leerlingenaantallen / personele bezetting

	<u>Telling</u>	<u>Prognose</u>			
	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021	1-10-2022	1-10-2023
(Speciale) basisscholen					
Totaal	<u>4.610</u>	<u>4.509</u>	<u>4.477</u>	<u>4.442</u>	<u>4.427</u>
Personeelsbezetting primair proces op scholen in FTE					
Personeel primair proces	270	261	259	259	259
Ondersteunend personeel	45	46	46	46	46
Bestuur en management	15	15	15	15	15
Totaal	<u>330</u>	<u>322</u>	<u>320</u>	<u>320</u>	<u>320</u>

Als de verhouding voor het personeel primair proces van 2019 als basis wordt genomen, dan is de volgende omvang van personeel nodig gegeven het aantal kinderen:

Personeel primair proces	<u>270</u>	<u>264</u>	<u>262</u>	<u>262</u>	<u>262</u>
--------------------------	------------	------------	------------	------------	------------

In de meerjarenbegroting 2020-2024 is inzicht gegeven in de verwachte baten en lasten in de komende jaren. Grote veranderingen komen er door de:

- krimp die volgens verwachting doorzet maar dat de grootste daling is geweest;
- natuurlijke uitstroom van personeelsleden;

Het invullen van de daardoor ontstane vacatureruimte zal voor de komende jaren één van de grootste uitdagingen worden. Hierbij wordt meegenomen dat de extra middelen, die structureel beschikbaar komen, mogelijkheden bieden om:

- de Kerobei doelstellingen, die nagenoeg aansluiten bij overheidsdoelstellingen, vorm en inhoud te geven;
- extra formatie in te zetten.

Samenwerking tussen scholen - nu vooral in clusters - is primair gebaseerd op het versterken van het leidinggevende vermogen van de school, door te leren van en met elkaar met positieve effecten op de kwaliteit van het onderwijs. Positief bijkomstig effect kan zijn dat hierdoor financiële efficiency voordelen gehaald worden. De praktijk heeft bewezen, dat de aanpak voldoet aan de verwachtingen en dat kinderen, individuele scholen en professionals er baat bij hebben.

A.2. Meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting hierna, is gebaseerd op de meerjarenbegroting als onderdeel van de begroting 2020. Daar waar de balansposten in de jaarrekening 2019 afwijken van de schatting in de begroting, zijn in het navolgende overzicht de bedragen aangepast op de meest actuele situatie. Dit heeft effect op Materiele vaste activa, liquide middelen, eigen vermogen en voorzieningen.

(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2019	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Activa						
Vaste activa						
Materiële vaste activa	4.513	4.661	4.900	4.775	4.665	4.572
Vlottende activa						
Vorderingen	1.891	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
Liquide middelen	1.765	935	1.202	1.529	1.941	2.338
	3.656	2.635	2.902	3.229	3.641	4.038
Activa totaal	8.169	7.296	7.802	8.004	8.306	8.610
Passiva						
Eigen vermogen						
Algemene reserve	2.869	2.811	2.269	2.469	2.669	2.869
Voorzieningen						
Voorziening groot onderhoud	1.701	1.300	1.929	2.009	2.086	2.165
Voorziening overige	674	550	506	531	556	581
	2.375	1.850	2.435	2.540	2.642	2.746
Langlopende schulden						
Overige langlopende schulden	206	235	198	195	195	195
Kortlopende schulden						
Crediteuren	236	400	400	300	300	300
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.302	1.000	1.250	1.250	1.250	1.250
Overlopende passiva	1.181	1.000	1.250	1.250	1.250	1.250
	2.719	2.400	2.900	2.800	2.800	2.800
Passiva totaal	8.169	7.296	7.802	8.004	8.306	8.610

	Jaarrekening 2019	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Solvabiliteit 1	35%	39%	29%	31%	32%	33%
Solvabiliteit 2	64%	64%	60%	63%	64%	65%
Liquiditeit	1.3	1.1	1.0	1.2	1.3	1.4

In de meerjarenbegroting zijn de noodzakelijke vervangingsinvesteringen meegenomen. Er zijn nog geen concrete plannen om de bestaande materiele vaste activa verder uit te bouwen

Staat / raming van baten en lasten

De meerjarenbegroting is opgesteld op basis van het voorzichtigheidsbeginsel. De aannames die er zijn opgenomen zijn in onderstaand overzicht zichtbaar meegenomen. Hieruit kan het mogelijke positieve effect worden afgelezen als de werkelijkheid verloopt volgens dat scenario.

(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2019	Begroot 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022	Begroot 2023
Baten						
3.1 Rijksbijdragen OCW	30.843	29.263	29.656	28.100	27.768	27.473
3.2 Overige overheids bijdragen en –subsidies	195	155	136	132	-	-
3.5 Overig baten	685	456	456	456	456	456
	<u>31.723</u>	<u>29.874</u>	<u>30.248</u>	<u>28.688</u>	<u>28.224</u>	<u>27.929</u>
Lasten						
4.1 Personeelslasten	25.844	24.934	26.371	24.098	23.660	23.402
4.2 Afschrijvingen	721	874	825	802	706	503
4.3 Huisvestingslasten	2.164	1.894	1.886	1.878	1.883	1.863
4.4 Overige lasten	2.224	1.772	1.766	1.710	1.775	1.961
	<u>30.953</u>	<u>29.474</u>	<u>30.848</u>	<u>28.488</u>	<u>28.024</u>	<u>27.729</u>
Saldo baten en lasten	<u>769</u>	<u>400</u>	<u>-600</u>	<u>200</u>	<u>200</u>	<u>200</u>
Financiële baten en lasten						
5.1 Financiële baten	-	-	-	-	-	-
5.2 Financiële lasten	(15)	-	-	-	-	-
Saldo financiële baten en lasten	<u>(15)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Resultaat	<u>754</u>	<u>400</u>	<u>-600</u>	<u>200</u>	<u>200</u>	<u>200</u>

De verwachting van het resultaat voor de komende jaren is dat we de ingezette lijn kunnen continueren. Indien de resultaten die worden verwacht, worden gerealiseerd, heeft dit een positieve invloed op de beschikbare liquide middelen. Met de beschikbare kredietfaciliteiten van de bank, hebben we een liquiditeitspositie die weliswaar blijvende aandacht vraagt, maar realistisch en haalbaar is en op grond daarvan een bijdrage levert aan de doelstellingen van Kerobei. De tekorten op de materiële instandhouding blijven min of meer constant. Alle verbeteringen die we daar kunnen realiseren (aanbestedingsvoordelen / alternatieve toepassingen), worden ingezet om de druk op de personele begroting te verlagen. Hiermee is de verdeling over het materiële en personele resultaat onzeker, maar is het eindresultaat realistisch. Alleen een noodzakelijke, substantiële verhoging van de overheidsbijdrage kan deze situatie ingrijpend verbeteren. Voor een nader toelichting zie hoofdstuk 5.2.

B.1. aanwezigheid en werking van interne risicobeheersing en controlesysteem.

Op basis van overheidsvoorschriften dient Kerobei aan te geven op welke wijze het interne risicobeheersingssysteem is ingericht en hoe dit in de praktijk functioneert. Daarbij moet worden aangegeven welke resultaten hiermee zijn bereikt en welke aanpassingen eventueel worden doorgevoerd in de komende jaren.

Voor Kerobei bestaat het interne risicobeheersingssysteem uit:

1. Organisatorische maatregelen
  - a. Functiescheiding;
  - b. Protocollen/afspraken/beleid zoals Financieel beleid, Formatiebeleid, Plaatsingsbeleid, Gesprekkencyclus.
2. Risico's waarvoor gerichte maatregelen worden ingezet om te voorkomen dat ze ontstaan
  - a. Bewaken vervangingen;
  - b. Bewaken liquiditeitsvraagstukken;
  - c. Bewaken uitgaven inzake uitkeringen na ontslag.
3. Risico's die algemeen van aard zijn
  - a. Waarbij door interne verantwoordelijkheid risicoreductie wordt nagestreefd;
  - b. Waarvoor een verzekering wordt afgesloten.
4. Specifieke controles
  - a. Door Kerobei zoals audits, maandafsluiting, visuele controles, datagesprekken, kwaliteitsrapportage gebruikerscontroles en steekproeven;
  - b. Door externe controles: de Inspectie, de accountant en de staat van het onderhoud van gebouwen.

B.2. beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Los van het gegeven welke risico's kunnen voorkomen is er binnen Kerobei een algemene aanpak voor het benaderen van risico's:

1. In het kader van de naleving van wet- en regelgeving maakt Kerobei onderscheid in algemene wetgeving en specifieke wetgeving voor toepassingen op scholen (onderwijs) en/of bestuurskantoor (ten behoeve van financiën, personeelszaken, huisvesting)
2. Het interne beheersingsysteem is er op gericht om te voorkomen dat wij niet aan wet en regelgeving voldoen of om risico's die de te behalen doelstelling bedreigen, te reduceren. Daarom kent iedere verandering een aantal stadia die al dan niet gelijktijdig (afhankelijk van omvang en problematiek) worden uitgevoerd. Deze stadia zijn identificeren, analyseren, prioriteren, en te beheersen.
3. De basishouding binnen Kerobei geeft voldoende ruimte om alle noodzakelijke acties uit te voeren. Deze basishouding bestaat uit een open cultuur, de bereidheid tot delen van informatie, het formuleren van heldere doelstellingen en inzet op duidelijke verdeling van taken en verantwoordelijkheden.
4. Het identificeren van wettelijke complicaties door verandering in wet of organisatie gebeurt in overlegomgevingen zoals met Ministerie OCW, de inspectie, de PO-raad, onze accountant, onze advocaat, het vervangings- en participatiefonds en media.
5. Het analyseren gebeurt in overleggen die we regelmatig hebben met partners. Dit gebeurt zowel op bestuurlijk-, staf- en uitvoerend niveau, met PO-raad, administratiekantoor voor personeelszaken, specialistische PZ overleg met gebruikers, Interne studiemomenten en collega stichtingen.
6. Het identificeren en het analyseren wordt desgewenst uitgewerkt in een notie of in een korte vraagstelling. Van daaruit wordt bekeken of er aanpassing moet komen in beleid of in uitvoering. Dit wordt vastgelegd in de formele overleggen via het College van Bestuur, de Raad van Toezicht en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad. Bij het behandelen van vraagstukken laten wij ons zowel door onze interne- (meer ogen principe) als externe omgeving toetsen om onze risico's zo optimaal mogelijk te beheersen.

In deze rapportage wordt aangegeven aan welke risico's en onzekerheden Kerobei zich in de komende jaren ziet geplaatst en op welke wijze zij passende maatregelen treft om deze risico's en onzekerheden het hoofd te bieden.

-

Risico	Risico maatregel (tabel blz 34)
Algemeen	
Aansprakelijkheid voor handelen personeel	3b
Het verloren gaan van roerende zaken	3b
Onderwijs	
Risico dat scholen niet het basisarrangement halen	1b 4a 4b
Risico dat er geen verbetering in de kwaliteit zit	1b 4a 4b
Personeelsrisico	
Formatie van personele inzet in relatie tot beschikbare formatie	1a 1b 4a
Afwezigheid wegens ziekte of verlof met betrekking tot personele inzet	1a 1b 2a 3a 4a
Het niet functioneren van personeelsleden	1b 3a
Uitgaven inzake uitkeringen na ontslag	3c
De extra inzet van formatie als aanvulling op de toegekende middelen	1a 1b 3a 4a
De kosten die verband houden met de verantwoordelijkheid van Kerobei	
Voor een uitkering na ontslag	2c
Huisvestingsrisico	
Het onderhoud van het gebouw	1b 4a 4b
Het beschikbaar hebben van voldoende middelen in relatie tot leegstand	3a 4b
Het aanpassen/vernieuwen van gebouwen in relatie tot het niet wettelijk geregelde begrip renovatie	Accepteren
Overige Financiële risico's	
Begrotingsoverschrijding	2b 3a 4a
Onzekerheid over financiële middelen Rijk	Accepteren
Compensatie van gestegen kosten uit Rijksmiddelen	4a en Accepteren

Het directe effect op de resultaten van bovenstaande risico's zit de laatste jaren vooral in het personele risico en het huisvestingsrisico, als gevolg waarvan ook de geschetste financiële risico's realiteit worden. Jaarlijks worden wegens knelpunten, groei en uitbreiding van activiteiten extra personeel ingezet, waarvoor in de meeste gevallen circa 50% in de vorm van extra inkomsten wordt vergoed (risico ca € 200.000) Voor de huisvestingslasten wordt het risico in de komende jaren groter omdat niet alle uitgaven meer via de onderhoudsvoorziening worden verantwoord, maar deels over het resultaat. Als gevolg hiervan zal dit een grilliger, moeilijk voorspelbaar verloop krijgen. Los van deze risico invulling zijn de resultaten van de interne controle-aanpak effectief, maar worden in belangrijke mate beïnvloed door de volgende meer algemene oorzaken:

Smalle financiële marges

De overheidsbijdrage is gebaseerd op gemiddelden die voor de staat van het onderwijs in Nederland van toepassing zijn. Ten aanzien van de personele bekostiging (85% van het budget) komt daar nog bij dat het gemiddelde van het prijselement in deze begroting niet gerelateerd is

aan de ontwikkeling van de loonkosten in het primair onderwijs, maar algemene overheidsontwikkelingen. Beide gemiddelden pakken voor Kerobei verkeerd uit en het tweede element pakt voor heel Nederland verkeerd uit. Door de omvang in geld van de post personele kosten, leiden kleine procentuele aanpassingen tot grote absolute bedragen.

Dit vraagt om aanpassingsvermogen op de grens van de mogelijkheden en de kwaliteit. Door de aangekondigde structurele verbeteringen komt er weer ruimte om de kwaliteitsgarantie waar te kunnen maken.

Kwaliteit van het onderwijs

Gezien het vorenstaande kan de kwaliteit van het onderwijs in het geding komen en betekent dit, dat er extra aandacht voor moet komen. Onze nieuwe kwaliteitsrapportage geeft inzicht in elkaars kwaliteiten en effecten van handelen. Door deze verantwoording open en transparant te houden, brengt leren van en met elkaar de mogelijkheid om ook de uitdaging in gezamenlijkheid op te pakken in clusteroverleggen en werkplaatsen.

Personeelsbeleid

De afname van de mogelijkheden in formatie hebben de ervaren werkdruk niet verminderd. Verzuim en ontwikkelpotentieel zijn hier direct aan gekoppeld. Kerobei heeft besloten de focus op verzuim en ontwikkeling integraal op te pakken. Hierbij is het eigenrisicodragerschap van het vervangingsfonds een belangrijke element. De toevoeging van de werkdrukmiddelen met een akkoord uit 2017 en met werkelijk toegekende middelen vanaf 1 augustus 2018, zullen hier in bijdragen.

Krimp

De krimp die landelijk het zelfde beeld laat zien als die waarbinnen Kerobei opereert, gaat zeker door de komende jaren. Sinds 2009 zijn we hierop aan het vooruitdenken, waarbij de belangrijkste verbinding tussen krimp en natuurlijk verloop wordt bewaakt. Het risico is minder gelegen in een te hoog personeelsbestand maar meer in de mogelijkheden om het tekort aan personeel in de komende jaren adequaat te kunnen opvangen.

JAARREKENING 2019

Grondslagen

Gegevens over de rechtspersoon

Bestuursnummer	75597
Naam instelling	Stichting Kerobei
Adres	Wylrehofweg 11 Venlo
Postadres	Postbus 1035 Venlo
Postcode / Plaats	5900 BA Venlo
Telefoon	077 3968888
Fax	077 3968889
E-mail	kerobei@kerobei.nl
Internetsite	www.kerobei.nl
Contactpersoon	H.P.C. Hovens
Telefoon	077 3968888
E-mail	h.hovens@kerobei.nl
Statutaire naam	Stichting Kerobei, stichting voor Katholiek en Openbaar Primair onderwijs in de gemeenten Beesel, Maasbree en Venlo
Statutaire zetel	Blerick (gemeente Venlo)
KvK-nummer	41062405

Kerobei is het bevoegd gezag van de scholen zoals opgenomen in de tabel op pagina 12. De activiteiten bestaan uit het verzorgen van (speciaal) basisonderwijs in de gemeenten Venlo, Beesel en Peel&Maas.

Algemene toelichting

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaglegging onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660: Onderwijsinstellingen.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van Kerobei zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schatting inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen in de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden alle rechtspersonen aangemerkt, waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden en andere sleutelfunctionarissen in het management van Kerobei.

Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van voorgaande jaren, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de betreffende paragrafen.

Leasing

Bij de stichting zijn leasecontracten gesloten, waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst- en verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva.

Voor zover niet anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen de verkrijgingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen verkrijgingsprijs.

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Voor verplichtingen tot herstel na afloop van het gebruik van het actief (ontmantelingskosten) wordt een voorziening getroffen voor het verwachte bedrag op het moment van activering. Dit bedrag wordt verwerkt als onderdeel van de boekwaarde van het actief waartegenover voor het gehele bedrag een voorziening wordt gevormd.

Indien grond gekocht is met opstallen, met de intentie de opstallen te slopen of teniet te laten gaan en vervolgens op de grond nieuwbouw te realiseren, dan maken de eventuele boekwaarde van de opstallen en de gemaakte sloopkosten deel uit van de verkrijgingsprijs van de grond.

Voor de toekomstige kosten van groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is een voorziening voor groot onderhoud gevormd. De toevoeging aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden van groot onderhoud verloopt.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Eigen vermogen

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voorzieningen voor onderhoud

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening wordt bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

Voorziening voor jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is de marktrente van hoogwaardige ondernemingsobligaties (2019: 1 %) als disconteringsvoet gehanteerd.

Voorziening spaarverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof is een voorziening gevormd. Deze voorziening is gewaardeerd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Betaalde bedragen inzake spaarverlof worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Voorziening voor langdurig zieken

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Voorziening voor duurzame inzetbaarheid

In de CAO 2016 – 2017 is een persoonlijk budget opgenomen van 40 uur (PO) voor elke medewerker en een aanvullend budget van 130 uur (PO) voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag

rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Pensioenregeling

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2019 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 97,8 %.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het waarop de toekenning betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de

subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoordt in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Kerobei heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

Afschrijvingen op Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de

rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Grondslagen kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Balans

(na verdeling van het resultaat)

	2019	2018
	€	€
Activa		
Vaste activa		
1.2 Materiële vaste activa	4.513.236	4.772.466
	<u>4.513.236</u>	<u>4.772.466</u>
Vlottende activa		
1.5 Vorderingen	1.890.703	1.734.151
1.7 Liquide middelen	1.765.143	861.991
	<u>3.655.846</u>	<u>2.596.142</u>
Activa totaal	<u>8.169.082</u>	<u>7.368.608</u>
Passiva		
2.1 Eigen vermogen	<u>2.869.316</u>	<u>2.115.227</u>
2.2 Voorzieningen		
Voorziening groot onderhoud	1.700.841	1.547.775
Overige voorzieningen	674.144	480.984
	<u>2.374.985</u>	<u>2.028.759</u>
2.3 Langlopende schulden		
Overige langlopende schulden	205.509	230.217
	<u>205.509</u>	<u>230.217</u>
2.4 Kortlopende schulden		
Crediteuren	236.133	461.698
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.302.100	1.282.825
Overlopende passiva	1.181.039	1.249.882
	<u>2.719.272</u>	<u>2.994.405</u>
Passiva totaal	<u>8.169.082</u>	<u>7.368.608</u>

Staat van baten en lasten

	2019	Begroot 2019	2018
	€	€	€
Baten			
3.1 Rijksbijdragen OCW	28.901.401	27.550.521	28.063.724
Ontvangen doorbetaling rijksbijdrage samenwerkingsverband	1.941.459	1.617.705	1.883.666
3.2 Overige overheidsbijdragen en subsidies	247.257	249.111	252.429
3.5 Huur	453.464	456.180	509.591
Overige baten	179.035	156.903	28.243
	<u>31.722.616</u>	<u>30.030.420</u>	<u>30.737.653</u>
Lasten			
4.1 Personeelslasten	25.844.896	24.756.025	25.389.635
4.2 Afschrijvingen	720.712	561.812	729.463
4.3 Huisvestingslasten	2.164.778	1.893.433	2.300.934
4.4 Overig lasten	2.223.173	2.419.150	2.199.928
	<u>30.953.559</u>	<u>29.630.420</u>	<u>30.619.960</u>
Saldo baten en lasten	<u>769.057</u>	<u>400.000</u>	<u>117.693</u>
5.2 Financiële lasten	14.968	-	13.941
Saldo financiële baten en lasten	<u>14.968</u>	<u>-</u>	<u>13.941</u>
Resultaat	<u>754.089</u>	<u>400.000</u>	<u>103.752</u>

Kasstroomoverzicht

	2019		2018	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten	769.057		117.693	
Aanpassing voor:				
Afschrijvingen	720.712		729.463	
Mutaties voorzieningen	346.226		389.267	
Verandering in vlottende middelen:				
Vorderingen en effecten	(156.552)		60.869	
Schulden	(275.133)		(127.173)	
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		1.404.310		1.170.119
Betaalde interest	(14.968)		(13.941)	
		(14.968)		(13.941)
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		1.389.342		1.156.178
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	(461.482)		(574.507)	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		(461.482)		(574.507)
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Opgenomen bankkrediet	-		-	
Aflossing langlopende schulden	(24.708)		(24.709)	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		(24.708)		(24.709)
Mutatie liquide middelen		903.152		556.962

Toelichting op de balans

1.2 Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Meubilair en apparatuur	Andere vaste bedrijfs- middelen	2019 Totaal	2018 Totaal
	€	€	€	€	€
Aanschafprijs 1-1	2.515.385	4.425.527	1.835.818	8.776.730	13.467.480
Afschrijving cumulatief 1-1	753.944	2.271.483	978.837	4.004.264	8.540.058
Boekwaarde 1-1	1.761.441	2.154.044	856.981	4.772.466	4.927.422
Investeringsen	70.915	283.540	107.027	461.480	574.507
Waardervermindering	-	(164.604)	-	(164.604)	(203.659)
Afschrijving	(78.891)	(262.404)	(214.813)	(556.108)	(525.804)
Boekwaarde 31-12	1.753.465	2.010.576	749.195	4.513.236	4.772.466
Aanschafprijs 31-12	2.586.300	4.174.085	1.942.845	8.703.230	8.776.730
Afschrijving cumulatief 31-12	832.835	2.163.509	1.193.650	4.189.994	4.004.264
Boekwaarde 31-12	1.753.465	2.010.576	749.195	4.513.236	4.772.466
Afschrijvingspercentages	2,5%;5%	5%; 10% 12,5%; 20%	10%, 12,5% 20%		
Door de herrubricering en het buitengebruikstellen van activa volgt hierna een aanvullende toelichting op het verloop van de materiele vaste activa.					
Verloop van de aanschafwaarde					
Aanschafprijs 1-1	2.515.385	4.425.527	1.835.818	8.776.730	
Investeringsen 2019	70.915	283.540	107.027	461.482	
Waardervermindering	-	(534.982)	-	(534.982)	
Aanschafprijs 31-12	2.586.300	4.174.085	1.942.845	8.703.230	
Verloop van de cumulatieve afschrijvingen					
Afschrijving cumulatief 1-1	753.944	2.271.483	978.837	4.004.264	
Afschrijvingen 2019	78.891	262.404	214.813	556.108	
Waardervermindering	-	(370.378)	-	(370.378)	
Afschrijving cumulatief 31-12	832.835	2.163.509	1.193.650	4.189.994	

1.5 Vorderingen

	2019	2018
	€	€
1.5 OCW/WL&I	1.313.356	1.357.377
1.5.7 Overige vorderingen	577.347	376.774
	<u>1.890.703</u>	<u>1.734.151</u>

1.5.7 Overige vorderingen

	2019	2018
	€	€
Te vorderen van het UWV	282.594	50.000
Vooruitbetaalde licentiekosten	165.518	113.838
Vooruitbetaalde en te ontvangen bedragen	103.539	122.957
Te ontvangen huur	14.352	522
Gemeente Venlo	11.344	20.218
Betaalde borg tablets	-	18.025
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	-	51.214
	<u>577.347</u>	<u>376.774</u>

1.7 Liquide middelen

	2019	2018
	€	€
1.7.1 Kasmiddelen	2.164	3.631
1.7.2 Banktegoeden	1.762.979	858.360
	<u>1.765.143</u>	<u>861.991</u>

Er is een kredietfaciliteit beschikbaar van € 1.750.000 verstrekt door ING Bank B.V. Als zekerheid voor deze kredietfaciliteit is afgegeven negative pledge/pari passu en cross default verklaring van stichting Kerobei. Hierbij wordt er van uitgegaan, dat de solvabiliteit van de stichting op minimaal 20% staat en dat het resultaat over het gehele verslagjaar positief is.

2.1 Eigen vermogen

2.1.1 Algemene reserve

	Algemene reserve	Bestemming reserve privaat	Bestemming reserve - publiek	2019 Totaal	2018 Totaal
	€	€	€	€	€
Stand 1 januari	2.092.695	22.532	-	2.115.227	2.011.475
Resultaatbestemming	(115.911)	-	870.000	754.089	103.752
Stand 31 december	<u>1.976.784</u>	<u>22.532</u>	<u>870.000</u>	<u>2.869.316</u>	<u>2.115.227</u>

Op grond van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 2019 zijn de extra baten 2019 in 2019 verantwoord. De nieuwe CAO is vastgesteld in 2020. Op grond van de richtlijnen worden de daarmee gepaard gaande extra kosten in 2020 verantwoord. Om hiervoor alvast een reservering te maken is een bestemmingsreserve gevormd, ter grootte van de verwachte kosten.

2.2 Voorzieningen

Voorziening voor groot onderhoud

	2019	2018
	€	€
Stand 1 januari	1.547.775	1.139.233
Dotatie verslagjaar	250.886	485.525
Onttrekkingen	(97.820)	(76.983)
Stand 31 december	<u>1.700.841</u>	<u>1.547.775</u>

Jaarlijks wordt op basis van het onderhoudsprogramma een bedrag toegevoegd gebaseerd op de verwachte toekomstige uitgaven. De werkelijke uitgaven worden in het jaar van besteding in mindering gebracht op de voorziening. De voorziening is gevormd voor uitgaven voor de komende dertig jaar, rekening houdend met de onderhoudscycli van de diverse componenten.

Overige voorzieningen

	jubileum uitkering	WW	Langdurig zieken	duurzame Inzetbaarheid	Spaar verlof	Totaal 2019	Totaal 2018
	€	€	€	€	€	€	€
Stand 1 januari	365.984	0	65.000	50.000		480.984	500.259
Toevoeging verslagjaar	36.320	50.000	95.000	3.000	72.000	256.320	107.874
Onttrekking verslagjaar	-63.160	0	-	-		-63.160	-127.149
Stand 31 december	339.144	50.000	160.000	53.000	72.000	674.144	480.984
Kortlopend deel	26.000	50.000	65.000	10.000	10.000	161.000	63.000
Toevoeging verslagjaar						256.320	107.874
Onttrekking verslagjaar						-63.160	-127.149
Mutatie voorziening onder overige personeelslasten						193.160	-19.275

De voorziening jubileumuitkering is gevormd ten behoeve van jubileumuitkering. Ongeveer de helft van het bedrag van de voorziening zal naar verwachting binnen vijf jaar worden uitgekeerd. Daarnaast is er een voorziening gevormd voor langdurig zieken. Het betreft een voorziening voor salariskosten waarvoor geen arbeidsprestaties worden verricht. Het merendeel zal voor de betreffende medewerkers naar verwachting binnen twee jaar na balansdatum worden uitgekeerd.

2.3 Langlopende schulden

Overige Langlopende schulden

	2019	2018
	€	€
Stand 1 januari	230.217	254.926
Aflossing	(24.708)	(24.709)
Stand 31 december	205.509	230.217
Looptijd > 5 jaar	169.000	169.000
Looptijd < 1 jaar	16.924	24.709

Langlopende schulden

De overige schulden betreffen een achtergestelde renteloze niet aflosbare lening van de gemeente Peel en Maas voor de aanschaf van het pand van basisschool de Bolleberg te Baarlo. Groot € 120.000. Bij verkoop van het pand wordt de schuld afgelost.

Daarnaast is hieronder een lening opgenomen van de Gemeente Peel en Maas inzake de verbouwing van de kinderopvanglokalen van basisschool Panta Rhei. Deze lening wordt volgens jaarlijkse annuïteit ad € 4.085, in 40 jaar afgelost. Het rentepercentage bedraagt 4,5%. De resterende looptijd per 31-12-2019 bedraagt 30 jaar.

De derde lening is aangegaan voor de verhuizing naar het bedrijfspand van stichting Kerobei. De looptijd is 6 jaar en 2 maanden en wordt in die tijd in jaarlijks gelijke termijnen afgelost. De rente bedraagt 3% per jaar voor de gehele looptijd. De lening zal volgens het overeengekomen aflossingsschema in verslagjaar 2020 volledig zijn afgelost.

2.4 Kortlopende schulden

	2019	2018
	€	€
2.4.3 Crediteuren	236.133	461.698
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.302.100	1.282.825
2.4.10 Overlopende passiva	1.181.039	1.249.882
	<u>2.719.272</u>	<u>2.994.405</u>

2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen

	2019	2018
	€	€
2.4.7.1 Loonheffing (en premies sociale verzekering)	926.102	913.798
2.4.7.2 Pensioenpremies	322.372	289.849
2.4.7.3 Overige sociale verzekeringen	53.626	79.178
	<u>1.302.100</u>	<u>1.282.825</u>

2.4.10 Overlopende passiva

	2019	2018
	€	€
2.4.10.5 Vakantiegeld	803.857	795.370
2.4.10.8 Overige	377.182	454.512
	<u>1.181.039</u>	<u>1.249.882</u>

2.4.10.8 Overlopende passiva

	2019	2018
	€	€
Te betalen salaris	-	35.000
Vooruitontvangen subsidie OCenW	52.000	-
Vooruit ontvangen subsidie	164.294	241.252
Transitorische passiva	110.577	178.260
	<u>326.871</u>	<u>454.512</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

In deze toelichting op de niet uit de balans blijvende verplichtingen worden de belangrijke bestaande toekomstige financiële verplichtingen opgenomen waaraan Kerobei is verbonden, zoals die welke uit langlopende overeenkomsten voortvloeien, waarvan de tegenprestatie eveneens in die toekomstige jaren zal plaatsvinden.

De verplichtingen aan Reinders, Canon Nederland BV, Eneco en DVEP zijn het resultaat van aanbestedingstrajecten.

Van de verplichtingen wordt toegelicht: een omschrijving van de aard van de verplichting, de looptijd en een schatting van het financiële effect van de verplichting per jaar.

Verplichting	Omschrijving	Looptijd	Financieel effect per jaar
Asito BV	Schoonmaakdienstverlening	t/m januari 2021	€ 310.000
CANON Nederland BV	Levering multifunctionals	t/m augustus 2021	€ 140.000
Eneco	Energie	t/m 31 december 2020	€ 170.000
Cloudwise BV	Online leerplatform	t/m 31 december 2022	€ 60.000
DVEP	Energie	t/m 31 december 2020	€ 120.000
BCO Holding B.V.	Huur kantoorpand Kerobei	t/m 31 augustus 2020	€ 70.000

Toelichting op de staat van baten en lasten

4.1 Personeelslasten

	2019	Begroot 2019	2018
	€	€	€
4.1.1 Lonen en salarissen	25.155.166	24.463.527	25.044.619
4.1.2 Overige personele lasten	926.172	292.498	513.788
4.1.4 Ontvangen uitkeringen	-236.442	-	-168.772
	<u>25.844.896</u>	<u>24.756.025</u>	<u>25.389.635</u>

4.1.1 Lonen en salarissen

4.1.1.1 Brutolonen en salarissen	18.909.177		19.098.384
4.1.1.2 Sociale lasten	2.560.744		2.562.683
4.1.1.3 Pensioenpremies	2.953.237		2.489.236
Vervangingsfonds	38.162		35.965
Participatiefonds	693.846		858.351
	<u>25.155.166</u>	<u>24.463.527</u>	<u>25.044.619</u>

Aantal personeelsleden in FTE

Directie	15		17
OP	281		281
OOP	59		59
Totaal	<u>355</u>		<u>357</u>

4.1.2 Overige personeelslasten

	2019	Begroot 2019	2018
	€	€	€
Ingehuurd personeel	297.447	116.670	55.916
Nascholing	195.658	175.828	225.630
Begeleidingskosten	137.793	-	127.822
ARBO kosten	61.692	-	53.530
Overige personeelskosten	40.422	-	35.435
Toevoeging voorziening voor personeel	193.160	-	15.455
	<u>926.172</u>	<u>292.498</u>	<u>513.788</u>

4.2 Afschrijvingen

4.2.1 Materiële vaste activa

	2019	Begroot 2019	2018
	€	€	€
Gebouwen	104.003	112.623	74.283
Inventaris en apparatuur	425.775	259.067	246.646
Onderwijsmiddelen en ICT middelen	190.934	190.122	204.875
Bijzondere waardevermindering gebouwen	-	-	203.659
	<u>720.712</u>	<u>561.812</u>	<u>729.463</u>

4.3 Huisvestingslasten

4.3.1 Huur	186.129	183.289	173.213
4.3.3 Onderhoud	477.925	64.554	458.481
4.3.4 Energie en water	508.926	467.480	489.209
4.3.5 Schoonmaakkosten	646.245	553.816	608.717
4.3.6 Heffingen	94.667	72.706	85.789
4.3.8 Dotatie onderhoudsvoorzieningen	250.886	551.588	485.525
	<u>2.164.778</u>	<u>1.893.433</u>	<u>2.300.934</u>

4.4 Overige lasten

4.4.1 Administratie en beheerslasten	305.522	556.743	204.214
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	1.599.006	1.428.186	1.688.585
4.4.4 Overige	318.645	434.221	307.129
	<u>2.223.173</u>	<u>2.419.150</u>	<u>2.199.928</u>

Specificatie honorarium accountant

4.4.1.1 Onderzoek jaarrekening (inclusief overige controlewerkzaamheden)	25.000	25.000	57.174
--	--------	--------	--------

4.4.1 Administratieve beheerslasten

Administratie- en beheer	193.376	326.767	162.290
Bestuurskosten	95.124	213.716	24.687
Overige	762	-	111
Onderhoudsbeheer	16.260	16.260	17.126
	<u>305.522</u>	<u>556.743</u>	<u>204.214</u>

4.4.2 Inventaris en leermiddelen

	2019	Begroot 2019	2018
	€	€	€
ICT kosten	310.935	292.031	464.037
Leasekosten	321.211	312.245	200.971
Onderwijsleerpakket	562.911	556.100	639.256
Reis-, verblijf en representatiekosten	139.289	61.367	121.041
Kopieerkosten	185.019	156.250	176.038
Contributies	25.357	26.735	24.066
Overige	54.284	23.458	63.176
	<u>1.599.006</u>	<u>1.428.186</u>	<u>1.688.585</u>

4.4.4 Overige lasten

	2019	Begroot 2019	2018
	€	€	€
Onderwijsbegeleidingsmiddelen	106.585	177.827	78.841
Culturele vorming	109.512	76.207	53.461
Telefoonkosten	40.400	23.938	33.224
Kantinekosten	57.209	50.648	54.695
Verzekeringen	27.046	22.429	35.669
Administratiekosten school	15.516	15.900	15.364
Testen leerlingen	18.694	34.642	24.678
Overige Onderwijskosten	7.685	10.786	5.814
Porti	3.956	5.721	4.584
Medezeggenschapsraad	13.440	16.123	10.131
Projecten	(81.398)	-	(9.332)
	<u>318.645</u>	<u>434.221</u>	<u>307.129</u>

5 Financiële baten en lasten

	2019	Begroot 2019	2018
	€	€	€
5.2 Rentelasten	14.968	5.000	13.941
	<u>14.968</u>	<u>5.000</u>	<u>13.941</u>

Model G verantwoording subsidies

In 2019 zijn de volgende geormerkte subsidies ontvangen en/of besteed.

	Bedrag	Jaar	Ontvangen	Besteed	Balans
Doorstroomprogramma POVO	104.000	2019	52.000	-	52.000

WNT-verantwoording 2019 van Stichting Kerobei

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Kerobei van toepassing zijnde regelgeving: het WNT-maximum voor het onderwijs, plafond primair onderwijs.

Criteria voor het bepalen van de bezoldigingsklasse:

Voor Kerobei geldt het bezoldigingsmaximum behorende bij het aantal complexiteitspunten dat op basis van de criteria, volgens de regeling bezoldiging topfunctionarissen OCW-sectoren geldend van 01-01-2019 tot en met 31-12-2019, wordt bepaald. Dit leidt tot 11 complexiteitspunten, een bezoldigingsklasse D en een maximaal bedrag van € 152.000.

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevende topfunctionarissen

	Score 2019	Score 2018	Complexiteit punten 2019	Complexiteit punten 2018
Gemiddelde baten	28.905	28.905	6	6
Gemiddeld aantal leerlingen	5.060	5.060	3	3
Onderwijssoorten	2	2	2	2
Aantal punten			11	11
Bezoldigingsklasse			D	D

<i>bedragen x € 1</i>	H. Soentjens	H.Hovens
Functie(s)	Voorzitter college van Bestuur	Lid college van Bestuur
Aanvang en einde functie vervulling 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	124.442	128.203
Beloningen betaalbaar op termijn	19.935	20.252
<i>Subtotaal</i>	<i>144.377</i>	<i>148.455</i>
Totaal bezoldiging	144.377	148.455
Individueel WNT-maximum	152.000	152.000

Motivering indien overschrijding: zie	nvt	nvt
bedragen x € 1	H. Soentjens	H.Hovens
Gegevens 2018		
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2018 (in fte)	1,0	1,0
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging 2018		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	123.072	123.761
Beloningen betaalbaar op termijn	18.196	17.879
Totaal bezoldiging 2018	141.268	141.640
Individueel WNT-maximum 2018	146.000	146.000

Bezoldiging toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	R. den Dekker	G. Canjels	H. Jacobs
Funcie(s)	VOORZITTER	LID	LID
Aanvang en einde functievervulling 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging			
Totaal bezoldiging	-	5.100	5.100
Individueel WNT-maximum	-	15.200	15.200
Onverschuldigde betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt	nvt
Motivering indien overschrijding: zie	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling 2018	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging 2018			
Totaal bezoldiging 2018	7.100	5.100	5.100
Individueel WNT-maximum 2018	21.900	14.600	14.600
bedragen x € 1			
H. Palmen			
J. de Wit			
Funcie(s)	LID	LID	
Aanvang en einde functievervulling 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Bezoldiging			
Totaal bezoldiging	5.100	5.100	
Individueel WNT-maximum	15.200	15.200	
Onverschuldigde betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt	nvt

Motivering indien overschrijding: zie	nvt	Nvt	nvt
bedragen x € 1	H. Palmen	J. de Wit	
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Bezoldiging 2018			
Totaal bezoldiging 2018	5.100	5.100	
Individueel WNT-maximum 2018	14.600	14.600	
bedragen x € 1			
	H. Brauer	J. Beckers	H. Brauer
Functie(s)	VOORZITTER	LID	LID
Aanvang en einde functievervulling 2019	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	
Bezoldiging			
Totaal bezoldiging	7.181	5.100	
Individueel WNT-maximum	22.800	15.200	
Onverschuldigde betaald en nog niet terugontvangen bedrag	nvt	nvt	
Motivering indien overschrijding: zie	nvt	Nvt	
Gegevens 2018			
Aanvang en einde functievervulling 2018		1 / 4 31/12	1/3 31/12
Bezoldiging 2018			
		3.825	4.250
Totaal bezoldiging 2018		10.950	12.167
Individueel WNT-maximum 2018			

Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

Niet van toepassing.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2019 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2019 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

Bestemming van het exploitatiesaldo

Het exploitatieresultaat € 754.089 is als volgt toegevoegd aan de algemene reserve

Algemene reserve	(115.911)
Bestemmingsreserve	870.000

754.089

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen van betekenis voorgedaan na balansdatum die het beeld van de jaarrekening 2019 materieel beïnvloeden.

Overige gegevens

Verbonden partijen

Kerobei maakt deel uit

- van het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Noord-Limburg, te Venlo voor Passend Onderwijs in de regio Noord-Limburg
- van stichting Cultuurpad te Panningen. Cultuurpad is een stichting ter bevordering van cultuuractiviteiten voor de aangesloten stichtingen, waaronder Kerobei.

Vaststelling jaarrekening 2019

De jaarrekening 2019 is vastgesteld op 14 mei 2020, door

College van Bestuur

H. Hovens

J. Soentjens

Raad van toezicht

H. Brauer

H. Palmen

H. Jacobs

J.H. de Wit

S. Canjels

J. Beckers

Treasury verslag in bijlage of verwijzen

Het treasurybeleid is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van Kerobei, het geven van goed onderwijs. Hiervan afgeleid is de doelstelling van het financieel beleid het borgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Deze doelstelling valt uiteen in het realiseren en borgen van:

- voldoende liquiditeit;
- lage financieringskosten;
- risicomijdende uitzettingen;
- kosteneffectief betalingsverkeer;
- beheersen en bewaken van financiële risico's.

a. Voldoende liquiditeit

In het geval van tijdelijk overtollige middelen kan een deel van de beschikbare middelen zodanig worden uitgezet dat deze zonder al te veel kosten snel liquide te maken zijn. Om de liquiditeitspositie zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de liquiditeitsbehoefte, wordt er periodiek en minimaal eenmaal per jaar, een liquiditeitsprognose opgesteld, die een periode van vijf jaar beslaat.

b. Lage financieringskosten

Ook het aantrekken van benodigde middelen vindt plaats op basis van een (actuele) liquiditeitsprognose. Bij het aantrekken van langlopende geldleningen worden offertes opgevraagd bij minimaal 3 partijen.

c. Risicomijdende uitzettingen

Middelen die niet direct noodzakelijk zijn om liquide aan te houden, worden uitgezet. Het College van Bestuur besluit welke treasuryinstrumenten worden ingeschakeld. Desgewenst wordt de huisbankier verzocht om een beleggingsvoorstel. Uit de beleggingen mogen nooit nieuwe risico's ontstaan. Het beleggingsvoorstel omvat een kredietwaardigheidbeoordeling van de instelling. De kredietwaardigheid wordt minimaal eens per jaar gecontroleerd door het College van Bestuur. Voordat een belegging wordt aangekocht, is aan de hand van een liquiditeitsprognose aangetoond dat de betreffende waardepapieren niet verkocht hoeven te worden voor het einde van de looptijd. Onder deze conditie is sprake van een hoofdsomgarantie (de periode van beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen) en een belegging kan pas als risicomijdend worden aangemerkt, als er een dergelijke garantie van toepassing is.

d. Kosteneffectief betalingsverkeer

Gezien de omvang van het betalingsverkeer is het van belang dat de financiële logistiek optimaal is ingericht. Het betalingsverkeer van Kerobei is zo ingericht dat het kosteneffectief

kan worden beheerd. De bankrelaties van de stichting worden minimaal één keer per vier jaar geëvalueerd.

e. Beheersen en bewaken van financiële risico's

Het treasurybeleid is gericht op het uitsluiten dan wel minimaliseren van het debiteurenrisico, het renterisico en het interne liquiditeitsrisico:

- Het debiteurenrisico is de kans dat belegde middelen niet worden terugontvangen van debiteuren. Dit risico wordt beperkt door te beleggen bij marktpartijen die voldoen aan de in de wet vermelde voorwaarden;
- Het renterisico wil zeggen het gevaar verbonden aan de veranderingen in de rentestructuur. Het renterisico dient te worden afgedekt door het opbouwen van een evenwichtige beleggingsportefeuille in relatie tot de geldende rentestructuur en de verwachtingen ten aanzien van de renteontwikkeling;
- Het interne liquiditeitsrisico is de kans dat opbrengsten worden gemist dan wel kosten worden gemaakt door wijzigingen in de geprognosticeerde financieringsbehoefte en investeringsplannen. Goede interne afspraken en een regelmatige actualisatie van de prognoses van de financieringsbehoefte zullen het liquiditeitsrisico beperken.

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van Kerobei. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 5 december 2018 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten FEZ/1402273). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van Kerobei.

In de bedrijfsvoering wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke opbrengst van de (tijdelijk) overtollige middelen tegen een aanvaardbaar risico. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd. In het treasurybeleid wordt uitvoering gegeven aan eigen verantwoordelijkheid van Kerobei om alle tot haar beschikking staande middelen risicomijdend uit te zetten.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde respectievelijk overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regeling gestelde verplichtingen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsse
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsse

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Kerobei, Stichting voor K/OPO Gem. Beesel, Maasbree en Venlo
Postbus 1035
5900 BA VENLO

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Kerobei, Stichting voor K/OPO Gem. Beesel, Maasbree en Venlo te VENLO gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Kerobei, Stichting voor K/OPO Gem. Beesel, Maasbree en Venlo op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Kerobei, Stichting voor K/OPO Gem. Beesel, Maasbree en Venlo zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33
KVK 58941487
BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsssen

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093

mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres

Bogert 16

5612 LZ Eindhoven

Maarsse

Bisonspoor 7023

3605 LT Maarsse

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 12 mei 2020

Wijs Accountants

Was getekend: M.M.P.G. van Os MSc RA

Kenmerk: 2020.0092.conv

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33

KVK 58941487

BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl